

Przedwornik

Codziennie ilustrowane pismo narodowe i katolickie

Nr. 54

Ł

Rok 65

Czwartek, dnia 7 marca 1935

VENIZELOS.

wielokrotny premier Grecji, co do którego roli w ostatnich wypadkach krąży sprzeczne informacje. Rząd ateński przejął ostatnio radjotelegram, że Venizelos jest incjatorem buntu.

Sytuacja wewnętrzna Grecji jest nadal niewyjaśniona. Walki wojsk rządowych z rewolucjonistami toczą się nadal w różnych częściach kraju. Rząd Tsaldarisa wyposażył ministra wojny gen. Kondylisa (na lewo) i ministra spraw wewnętrznych Metaxosa (na prawo) w szerokie pełnomocnictwa dla stłumienia rewolucji.

torem buntu i że czekał na przybycie zbuntowanej floty na Kretę, aby otwarcie stanąć na czele powstania.

Prasa ateńska pisze dziś, że rozwój wypadków prowadzi do decydującej walki pomiędzy dwoma frontami politycznymi.

A t e n y. (PAT). Stan rzeczy na froncie macedońskim przed południem był następujący: wojska rządowe odparły powstańców za rzekę Strumę.

Powstańcy są otaczani przez armję, podążającą z Salonik i przez dywizję płk. Jallistrasa, który przekroczył ze swymi oddziałami rzekę Ksantję, łamiąc po drodze opór powstańców. Batalion powstańców złożył broń w Poros, a w Nigritta wzięło oddział powstańczy do niewoli. 21 samolotów do bombardowania wystartowało z Salonik i atakuje powstańców w Macedonii.

A t e n y. (PAT). Według komunikatu urzędowego wojska rządowe przekroczyły rzekę Strumę (w Macedonii greckiej), zmuszając powstańców do odwrotu. Liczba wojsk powstańczych w Macedonii wynosi zaledwie 2 500 ludzi, wobec tego w Atenach sądzą, że wojska te złożą broń bez walki. W Atenach i Salonikach panuje spokój.

Grecja nadal na wulkanie

Rząd dąży do zdławienia buntu — Czy Venizelos stanie na czele rewolucjonistów?

A t e n y. (PAT) Pierwsze starcie wojsk rządowych, skoncentrowanych w Salonikach z powstańcami, znajdującymi się pod dowództwem gen. Kamenosa, nastąpiło około mostu na Strumie. Powstańcy cofnęli się. Minister wojny dał im 24 godzin czasu do poddania się. W razie odmowy ofensywa będzie wznowiona.

Saloniki. (PAT) Gen. Kondylis w odezwie do wojsk powstańczych w Macedonii wschodniej daje im czas do południa do złożenia broni. Po tym terminie rząd zapowiada nieubłaganą walkę, za którą odpowiedzialność spadnie na Venizelosa.

Gen. Kondylis oświadczył przedstawicielom prasy, że rząd nigdy nie dążył do dyktatury, ale musi przedsięwziąć środki nadzwyczajne dla zdławienia powstania. Gdy spokój powróci, rząd wyznaczy wybory powszechne. Gen. gubernator Tracji, Mandas, przybył do Salonik z Aten.

A t e n y. (PAT). Rząd odwołał zakaz podejmowania wkładów z banków. Latarnie morskie na wybrzeżu Salonik będą zgazowane aż do nowego zarządzenia.

Do portu salonickiego w nocy żadne okręty nie będą miały dostępu.

Rząd ateński przejął radjogram, stwierdzający, że Venizelos jest inicjator

Parlament węgierski rozwiązany

Nowe wybory muszą się odbyć w terminie 6-tygodniowym

Budapeszt (Tel. wł.) Na wniosek premiera Gömbösa, który, utworzywszy nowy rząd, nie zdołał stworzyć odpowiedniej większości parlamentarnej dla swego nowego gabinetu, prezydent Horthy podpisał dziś dekret, rozwiązujący parlament węgierski. W kołach rządowych stwierdzają, że rozwiązanie musiało nastąpić na mocy odpowiedniego prawa konstytucyjnego, jakie posiada namiestnik Węgier.

Okazało się bowiem, że plany reformy państwowej, projektowane przez rząd Gömbösa nie znalazły poparcia obecnego parlamentu. Według przepisów konstytucji węgierskiej nowe wybory odbyć się muszą w terminie 6 tygodniowym.

W kołach rządowych sądzą, że zmianą one zupełnie skład obecny parlamentu i przyniosą znacznie większą rządowi Gömbösa.

516.293 bezrobotnych w Polsce

Warszawa. (PAT) Liczba bezrobotnych na terenie całego państwa, według danych biur pośrednictwa pracy, funduszu bezrobocia wynosiła w dniu 2 bm. 516 293 osób, co stanowi zmniejszenie się bezrobocia w stosunku do tygodnia poprzedniego o 1 183 osób.

Gen. Gąsiorowski w Helsingforsie

Melsingfors (PAT) Wskutek opóźnienia wyjazdu z Tallina przybył do Melsingforsu dopiero dziś o godz. 4 rano.

Prasa w artykułach wstępnych wita serdecznie gości polskich.

31 stopni mrozu

Wrocław. (PAT) Na Śląsku o polskim ubiegłej nocy mróz doszedł do 31 stopni niżej zera.

Metody, które budzą wstręt

Radio i prasa żydo-„sanacyjna” w waice z Obozem Narodowym

Łódź, 5 marca.

Prasa żydowska w Łodzi, jak to już niejednokrotnie wykazywaliśmy na przykładach, nie gardzi żadnymi środkami, zmierzającymi do zdyskredytowania tak wybitnych działaczy narodowych, jak i całego Obozu Narodowego wogóle. Jej zaciętość w walce z ruchem narodowym jest zupełnie zrozumiała.

Żydzi łódzcy w sposób niedwuznaczny przekonali się, że hasła narodowe

w odniesieniu do kwestji żydowskiej nie są pustym frazesem, lecz jasnym i wyraźnym postulatem, wynikającym z potrzeby i duch programu narodowego, postulatem, który w odpowiednim momencie odrazu zamienia się w czyn.

Skreślenie subsydjów na organizacje i instytucje żydowskie w Łodzi mocno zabolalo Żydów. W odpowiedzi na to wszczęli taki rwet na całą Polskę, że niejeden mógłby przypuszczać,

iż „endecy” w Łodzi rzeczywiście rozpoczęli... pogrom Żydów. Że prasa żydowska krzyczała i rzucała na radnych narodowców najwstrętniejsze oszczerstwa — wcale się temu nie dziwimy. To jedyna jej metoda — wstrętna i w całym tego słowa znaczeniu — żydowska.

Inaczej należy patrzeć na ataki, wymierzone również przeciwko Obozowi Narodowemu, a wychodzące z innego źródła. **We wtorek, dnia 26 ub. m.**

radio polskie podało na wszystkie stacje wiadomość, jakoby przeciwko dotychczasowej działalności tak komisji finansowo-budżetowej jak i większości narodowej w Radzie miejskiej zaprotestowały wszystkie zrzeszenia robotnicze i organizacje kulturalno-oświatowe. Z miejsca należy wyjaśnić, że, jeżeli ktokolwiek protestował — to tylko Żydzi.

O innych protestach tutaj, w Łodzi, nikomu nie wiadomo. Radio Polskie,

„Najazd, car i cenzura“

Dlaczego słów tych nie wykreślono ze słownictwa w wolnej Polsce? — zapytuje sen. Kulerski w dyskusji budżetowej w Senacie

jako instytucja państwowa, utrzymująca się z pieniędzy społecznych i powołania zupełnie do innego zadania — nie powinna opinii publicznej wprowadzać w błąd, nie godzi się jej służyć interesom czy to żydowskim, czy „sanacyjnym“. Radjo nie jest własnością ani pp. Wiślickich i t. d., ani partji B. B.

Z komunikatu, podanego przez Radjo odnosiło się wrażenie, że „endecy“ w Łodzi zrobili... „klapę“. W Łodzi komunikat ten wywołał ogólny śmiech i politowanie. Ale czy Radjo chodziło o Łódź?

Chyba nie. Komunikat jego robił swoje... „wrażenie“ i w innych połaciach kraju — tam, gdzie rozwój pracy narodowej w Łodzi albo wcale, albo mało jest znany. Czy zamierzony cel został osiągnięty — wątpimy w to bardzo. Dzisiaj ludzie nie są tacy naiwni i nie we wszystko wierzą, co Radjo podaje... Przy tej okazji warto wskazać mocno podkreślić fakt, że obsługa Radja w służbie partji żydo-„sanacyjnej“ absolutnie nie przysporzy mu chwaly.

Od Radja przejdziemy odrazu do prasy. Naczelny organ „sanacji“ — „Gazeta Polska“ ograniczyła się do powtórzenia tych igrastw i bzdur, o których już wspominaliśmy w związku z kampanją łódzkiej prasy żydowskiej. Od siebie nie dodała żadnej nowej myśli — oprócz nowego kłamstwa.

Mianowicie w związku z wnioskiem narodowej większości radzieckiej o wykluczenie z sali posiedzeń rady miejskiej przedstawicieli prasy żydowskiej dodała, że „endecy“ boją się kontroli prasy niezależnej i dla tego chcą usunąć, jej przedstawicieli Jotę w Jotę — przedruk z żydowskiego „Głosu Porannego“, „Republiki“ i „Expressu“. Po pierwsze „Gazeta Polska“ skłamała — bo wniosek ograniczony był tylko do prasy żydowskiej. Przedstawiciel „Gazety Polskiej“, który również w lawie prasowej ma swoje miejsce, łatwo to może stwierdzić, jeżeli zechce zaznajomić się z treścią wniosku.

Radni narodowcy kontroli nie obawiają się. Kontrola jest jednym z podstawowych warunków programu narodowego — tylko, że kontrolę nad Polakami mogą sprawować w Polsce tylko Polacy, a nie Żydzi. Jeżeli więc „Gazeta Polska“ postużyła się tutaj „wygodnym“ kłamstwem, to chyba tylko dlatego, że może w Łodzi posiada korespondenta Żyda. Inaczej „wybaczyć“ tego kłamstwa nie możemy. Niestety.

Podobną bzdurę puścił w świat krakowski „Icek“ (I. K. C.), świadomie przekraczając prawdę. Warszawski socjalistyczny „Robotnik“ — zaprzysiężony obrońca robotników pisał tak:

„Endecja szybko spłaciła dług wdzięczności tym otumanionym robotnikom, którzy głosowali na nią w wyborach do rady miejskiej. Endecja zaświadczyła, że ma za siebie potrzeby kulturalne większości mieszkańców Łodzi, że nie chce dopuścić dziecka robotniczego do studiów wyższych, że uważa monopol wyższego wykształcenia za jedno z nietykalnych, świętych, praw własności klas posiadających.

„Ale endecja, jak rzekliśmy, skreśliła subwencje nie tylko dla Wolnej Wszechnicy, lecz także dla robotniczych instytucji oświatowo-kulturalnych, skreśliła do połowy subwencję na Teatr Miejski...“

Klasy posiadające w całości swej nienawidzą oświaty robotniczej, albowiem boją się uswiadomienia robotników. Tak, jak odbierają robotnikom prawa polityczne, jak głodowymi płacami spychają robotników na dno nędzy i rozpacz. Tak też wydzierają im oświatę, by trzymać ich w ciemności i upodleniu.“

Szkoda, że „Robotnik“ nie ma w Łodzi zbyt dużo czytelników. Uśmiełoby się co niemiar. Takich bowiem bzdur robotnik łódzki nie byłby w stanie darować. Więc to dziecko robotnika chodzi na Wolną Wszechnicę, więc to Teatr Miejski jest przeznaczony dla robotników... Więc to tak — o! — w takim razie łódzkie „endeki“ to naprawdę jacyś nie rozumiali „brutale“...

Nie potrzebujemy się jednak z tych rzeczy tłumaczyć, bo właśnie jednym z na potężniejszych argumentów przeciwko subsydowaniu tych instytucji jest fakt, że dziecko robotnika łódzkiego do Wolnej Wszechnicy nie ma dostępu, a jeżeli chodzi o Teatr Miejski, to chodzą do niego w większości fabrykanci żydowscy, a robotnik cenajwyżej... czyta afisz. Zato Teatrom Popularnym, do których uczęszczają śred-

Warszawa, 5. 3. W dyskusji nad budżetem ministerstwa spraw wewnętrznych pierwszy zabrał głos sen. Wasiutyński z Klubu Narodowego. Uważał on, że Polska nie wytrzyma dalszego rozrostu biurokracji, która staje się ciężarem niemożliwym do zniesienia dla gospodarki narodowej. Musi nastąpić zwrot ku zdrowemu samorządowi. Wskazywanie z tej trudni możliwe jest tylko przy zapewnieniu społeczeństwu większej swobody i usunięciem niepewności.

Dewizą dzisiejszego systemu jest kierowanie społeczeństwem tak, jak policjant kieruje ruch swą paleczką.

Budzi się niechęć do urzędników, przypominającą nastroje z okresu pańszczyźnianego. Wystawione jest na szwank pojęcie i autorytet państwa.

Sen. Kulerski z Klubu Ludowego omawia szczegółowo wyczynny cenzury stanowiącej plamę w stosunkach polskich. Podobnie zapatrywał się marsz. Piłsudski, kiedy przed wojną na zjeździe młodzieży szkół średnich powiedział, że ówczesne młode pokolenie wykreśli z języka polskiego słowa „najazd, car i cenzura“. Bolesne jest, że słowa te nie znalazły zastosowanie w wolnej Polsce. Cenzura, stosowana na ziemiach zachodnich jest tem przy-

krzejsza, że na tym terenie z wyjątkiem okresu wojny nigdy cenzury nie było.

Obecnie tak się dzieje, że niekiedy czeka się 48 godzin, aby się dowiedzieć, czy czego nie skonfiskowano. W tej zwłoce jest obliczenie, że redakcja puściła pismo, a wtedy będzie można cały nakład skonfiskować na wozach, albo na poczcie.

Tę niszczycielską robotę rozpoczął następcą wojewody Młodzianowskiego wojewoda nieprawdźliwego zdarzenia p. Lamot. A kończy tę robotę obecny wojewoda, który pochodzi podobno z wileńskiej żandarmerji i dlatego pod jego rządami cenzura święci największe orgje.

Ostatni zabrał głos sen. Roman (B. B.), który oświadczył z naciskiem, że obóz marszałka Piłsudskiego obrał dobrą drogę. Następnie Senat bez dyskusji zatwierdził budżet ministerstwa poczty i telegrafów oraz długów państwowych.

Awanse dla młodszych oficerów

Warszawa. (Tel. wł.) W dniu dzisiejszym ukazał się Dziennik Personalny min. spraw wojskowych, który przynosi nominacje młodszych oficerów zawodowych, a mianowicie awanse podporuczników na poruczników.

Awanse dotyczą korpusu oficerów piechoty, kawalerji, artylerji, aeronautyki, łączności, marynarki wojennej, oficerów uzbrojenia, żandarmerji, sądowych, sanitarnych i weterynaryjnych. M. in. awansowanych zostało kilku oficerów z pułków, stacjonowanych w Poznaniu.

Wiadomości

Bordeaux donoszą donoszą o wylewie rzek w tym rejonie, wskutek czego większość dróg znajduje się pod wodą. Stan wody w Gironnie również się podnosi. Oddziały ratownicze zaopatrują ludność zalanych miejscowości w artykuły spożywcze.

Został aresztowany w Rzymie dziennikarz niemiecki Armin Richard, korespondent rzymski agencji berlińskiej „National-sozialistische Zeitungsdienst“, na której czele stoi hr. Reichach.

Rząd włoski zawiadomił oficjalnie W. Brytanię, iż między Włochami i Abyssją zawarto układ w sprawie stworzenia strefy neutralnej w rejonie Italal, celem niemożliwienia nowych zatargów.

Na targach Lipskich dr. Schacht wygłosił przemówienie n. t.: „Niemcy w gospodarce światowej“, podkreślając, że przyczyna wszelkiego zła leży w następstwach politycznych wojny światowej.

Lwowskie nisza „sanacyjna“ podają wręcz fałszywe wiadomości o wypadkach, jakie miały miejsce na uniwersytecie lwowskim w związku z wyborami nowego władz Bratniej Pomocy. Jak stwierdza „Kurier Lwowski“, nie kto inny tylko bojówka „sanacyjna“ usiłowała w dniu głosowania wywrzeć presję na wyborcach argumentami fizycznymi.

W Poznaniu w firmie Rose dokonano kradzieży z włamaniem. Straty wynoszą 5 tysięcy złotych.

W Chodzieży w fabryce fajansu wybuchł znów strajk włoski. Przyczyna bezpośrednia strajku jest wydalenie kilku robotników bez uprzedniego wypowiedzenia.

We Lwowie starostwo grodzkie skreśliło z rejestru 105 stowarzyszeń.

W Zabłębju Dąbrowskiem nastąpiła nowa fala redukcji. W szeregu kopalń zwolniono większe ilości robotników.

Olbrzymi hydroplan niemiecki „Do X“, chluba lotnictwa niemieckiego, uległ na Morzu Północnym katastrofie.

Liczba osób, pobierających unosażenie ze skarbu państwa, wynosi 70.052 zł.

W stolicy Paragwaju pojawili się na ulicach trędowaci w większej ilości.

Anglia zbroi się

Zmuszają ją do tego nastroje wojenne w Niemczech i zbrojenia innych państw

London. (Tel. wł.) Projekt budżetu wojskowego Wielkiej Brytanji na rok 1935/36 przewiduje zwiększenie kredytów o 3.950 tys. f. szt. Preliminarz budżetowy wojskowy opiewa na 43 i pół milj. f. szt.

W uzasadnieniu do preliminarza premier MacDonald stwierdza, że ostatnio wypadki wykazały, iż dotychczasowy międzynarodowy aparat polityczny nie wystarcza dla utrzymania pokoju. Narody wciąż jeszcze nie wyzwały się używania przemocy.

MacDonald podkreśla konieczność uzupełnienia braków w organizacji obrony Wielkiej Brytanji i doprowa-

dzenie tej ochrony do takiego poziomu, aby była należycie przygotowana na wypadek napaści.

Konieczność ta tem silniej występuje, jeśli się zważy na nastroje wojenne w Niemczech, jak również na ogólne zbrojenie w całym świecie, w Sowietach, Japonji, Stanach Zjednoczonych.

Oświadczenie premiera zrobiło wielkie wrażenie w kołach politycznych. Deklarację tę uważa się za odpowiedź dyplomacji angielskiej na wysiłki Niemiec, zmierzające do przełamania wspólnego frontu angielsko-francuskiego.

„Dyplomatyczna“ choroba Hitlera?

Niemcy odraczają wizytę Simona

Berlin. (Tel. wł.) Ogromne wrażenie w kołach politycznych wywołał komunikat N. B. I. we wtorek w południe, donoszący o wysłaniu przez min. spraw zagranicznych von Neuratha do rządu angielskiego prośby o odłożenie na czas późniejszy ustalonej już wizyty min. Simona.

Krok ten motywowany jest w kołach politycznych opublikowaniem „Białej Księgi“. Oficjalnie tłumaczy się go chorobą Hitlera, który jakoby przeziębził się w czasie pobytu w Saarbrücken i cierpi na silną chrypkę. Z tego powodu lekarze zalecili mu wstrzymanie się od wszelkich rozmów.

Przedwyborcza agitacja hitlerowska w Gdańsku

Hitlerowcy nie cofają się przed użyciem terroru

Gdańsk, 5. 3. — Jak informują propagandę wyborczą hitlerowska w Gdańsku nie cieszy się wielką popularnością wśród Gdańszczan.

Panuje ogólne niezadowolenie wśród sfer gospodarczych, urzędników i robotników. Ci ostatni obawiają się, że hitlerowcy doszedłszy do władzy obciążą ich szeregiem „dobrowolnych składek“.

W propagandzie wyborczej nie cofają się hitlerowcy przed użyciem tero-

ru. W mieście wybito szereg okien, zorganizowano wiele napadów na roznosicieli gazet opozycyjnych.

Starcie z policją

London (PAT). Trzystu strajkujących górników zaatakowało policję w pobliżu kopalni Bersham. 6 policjantów odniosło rany od narzędzi górników. Policja szarżowała i zraniła 20 manifestantów.

nie i niższe warstwy — subwencję podwyższono. Czy te wyjaśnienia „Robotnikowi“ wystarczą? I czy pomimo ich „Robotnik“ będzie nadal wypisywał takie bzdury?

Żydowski „Nasz Przegląd“ uderzył w inny ton:

„Większością głosów endeckich postanowiono zlikwidować miejskie warsztaty pracy oraz obniżyć podatki kamienicznikom...“

Jak wiadomo, na cele kulturalno-społeczne bezceremonjalnie skreślono wszystkie pozycje, przychylnie natomiast odniosła się „większość endeckska“ do — biednych właścicieli nieruchomości...“

„Postanowiono zlikwidować miejskie warsztaty. Tak, to prawda, bo magistrat łódzki za dużo bawi się w etatyzację... W warsztatach tych obok

kilkudziesięciu robotników stworzono zaraz personel urzędniczy: dyrektora, kasjera, buchaltera i t. d. Likwidując te warsztaty, większość „endeckska“ poleciła p. komisarzowi przydzielić robotników do wydziału budowy kanalizacji i wodociągów. I to ma być zbrodnia? Brednie! „Na cele kulturalno-społeczne skreślono wszystkie pozycje“... — tak, to prawda — ale tylko żydowskie. „Obniżono podatki „kamienicznikom...“ I to prawda — tylko na odwrót — chrześcijanom, robotnikom i drobnym urzędnikom... No i cóż z tego? To ma być zbrodnia? Brednie! i — bezczelność.

Oto metody, przy pomocy których usiłuje się osłabić wpływy Obozu Narodowego. Prózne trudy! Takie metody budzą tylko wstręt i politowanie.

Zbrodnia szpiegów żydowskich z Sieradza

Sensacyjny list do „Ore-downnika“ od sekretarza niem. sądu wojennego i b. insp. więzienia w Mokotowie i Sieradzu

VIII.

Sieradz, 5 marca.

We wczorajszym numerze „Ore-downnika“ zakończyliśmy omawianie tragedji trzech Sieradzian, skazanych na śmierć z powodu zemsty Żydów. Rewelacje nasze uzupełnimy w odpowiednim czasie szczegółowem sprawozdaniem z przebiegu procesu, jaki będzie toczył się z oskarżenia p. Skrzypińskiego przeciw Żydom Mehlowi i Ickowiczowi.

LISTY CZYTELNIKÓW

Obecnie od szerokich kół naszych Czytelników otrzymujemy szereg listów, wyrażających nam uznanie za opublikowanie całej tej afery, a oprócz tego naświetlających ją z różnych stron. M.in. otrzymaliśmy ostatnio ciekawy list, który może mieć poważne i decydujące znaczenie dla sprawy. Oto on:

„— Powołując się na artykuły, ogłoszone w „Ore-downniku“ p. t.: „Zbrodnia szpiegów żydowskich z Sieradza“, jako naoczny świadek i uczestnik sprawy, pozwalam sobie Szan. Redakcji nadesłać poniższe uwagi i szczegóły:

NAOCZNY ŚWIADEK DENUNCJACJI

„Po zajęciu Sieradza przez władze niemieckie przydzielono mnie z pułku do komendatury w Sieradzu w charakterze sekretarza i tłumacza. Komendantura m. Sieradza miała swoje biura w domu aptekarza. Zaledwie dwa dni urzędowałem w wyżej określonym charakterze, kiedy się zgłosiło do komendatury dwóch dość młodych Żydów: Mehl i prawdopodobnie Ickowicz. Żydzi przedstawili się jako przyjaciele i zwolennicy polityki niemieckiej, zaofiarowali komendanturze swoje szpiegowskie usługi. Oferta ta nie obracała się wyłącznie w sferze słów, lecz poparta została natychmiast czynem.

DONOS ŻYDÓW

„Mianowicie Żydzi donieśli komendanturze, że Skrzypiński, Bobrowski i s. p. Bekier z Sieradza mieli przed kilku miesiącami dopomóc oddziałowi kozaków w ujęciu niemieckiej „patrolki“ sanitarniej, która przybyła do Sieradza na rowerach krótko przed zajęciem Sieradza przez Niemców. Sanitarjusze, jak się później dowiedziałem, chcieli okazać swoją brawurę, lecz niestety kozacy rozpoznali ich (szczegół ujęcia oddziału dragonów omawiał niedawno jeden z naszych Czytelników w liście do redakcji) i wzięli do niewoli. Oddział ten liczył, o ile sobie przypominam, 6 do 8 ludzi.

„Dalej Mehl i Ickowicz oskarżyli Skrzypińskiego, Bobrowskiego i s. p. Bekiera, że utrudnili ucieczkę owemu patrolowi, podstawiając pod rowery nogi, przytrzymując ich i donosząc Rosjanom o zbliżeniu się oddziału. Na skutek tych reżnów komendant Sieradza zmuszony był przeprowadzić śledztwo, które przyniosło wyniki dość niewyraźne. Ja osobiście pisałem protokół i tłumaczyłem zeznania oskarżonych z języka polskiego na niemiecki.

PROTOKÓŁ DOCHODZEN

„Widząc przed sobą ludzi zupełnie niewinnych i cieszących się szacunkiem miejscowego obywatelstwa, ludzi, którym na skutek denuncjacji groziła śmierć, zreagowałem protokół dochodzeń tak zreszcie, że porucznik występujący w charakterze sędziego śledczego, umorzył postępowanie karne i zwolnił oskarżonych, stając na stanowisku, że przeprowadzone docho-

dzenie nie ujawniło przestępstwa oskarżonych. Na uwagę także zasługują prawny wywód owego oficera, por. Schmidta.

WYWÓD PRAWNY SĘDZIEGO SCHMIDTA

„W uzasadnieniu zwolnienia oskarżonych stwierdził on mianowicie, że gdyby nawet inkryminowane przestępstwo zostało przez oskarżonych popełnione, to dopuszczono się go w czasie, kiedy Sieradz znajdował się w rękach Rosjan, a nie Niemców. Oskarżeni jako obywatele wówczas rosyjscy prawnie obowiązani byli działać na korzyść i rzecz Rosji, stąd też postępek ich musiałby w konkretnym wypadku być najzupełnie legalnym.

„Jak już powiedziałem, sędzią tym był por. p. Schmidt, zawodowy sędzia z Ostrowa, człowiek wyjątkowo sprawiedliwy, o bardzo szlachetnym uspo-

sobieniu, postępujący wysoce obiektywnie, mimo, iż był przedstawicielem obcego i wrogiego Polsce narodu.

„Niestety, po krótkim pobycie w komendanturze m. Sieradza pułk nasz został zluzowany przez pułk saksoński. Wykorzystali to dyszący zemstą Żydzi Mehl i Ickowicz i na nowo rozpoczęli działanie. Okoliczności pomogły im.

PONOWIONA DENUNCJACJA

„W komendanturze miasta nie znaleźli żadnego rzecznika swej sprawy, która była także sprawą sprawiedliwości, a w osobach swych sędziów nie spotkali ludzi tak szlachetnych i o takim pędzie moralnym, jak sędzia por. Schmidt. Zresztą, jak się później dowiedziałem, Żydzi nauczeni doświadczeniem, postępowali nierównie ostrożniej, chytrze, z całą perfidją i przebiegłością. Ponowili oni swoje

doniesienie, aby zemścić się nad znienawidzonymi gojami i zniszczyć ich doszczętnie. Jak wiadomo z rewelacji, drukowanych przez „Ore-downnika“, s. p. Bekier i towarzysze stanęli przed sądem wojennym, który skazał ich na śmierć. Dopiero Wilhelm II ulaskawił oskarżonych, zamieniając wyrok śmierci na karę 15 lat ciężkiego więzienia.

UWOLNIENIE SKRZYPIŃSKIEGO

„Po odzyskaniu niepodległości przez Polskę zostałem mianowany inspektorem więzienia w Mokotowie i tam ponownie spotkałem się ze Skrzypińskim. Krótko potem Skrzypiński został uwolniony. Zwalniając go z więzienia, radziłem mu nawet, aby sprawę denuncjacji szpiegów żydowskich skierował na drogę sądowną.“

Z poważaniem:

Józef Perliński,

Krotoszyn, ulica Wąska 3

dawniejszy inspektor więzienia w Mokotowie i Sieradzu.

Wysoki protektor

— Mówię panu, panie Darmge-z wir, co ten ambasador Raczyński więcej nam pomaga, niż wszystkie Thony, Wiślickie i inne Sokolowy razem wzięte.

Klub Narodowy w obronie rzemiosła

Przemówienie sen. Dobrzyńskiego w Senacie w dyskusji nad budżetem ministerstwa przemysłu i handlu

Warszawa. (Tel. wł.). Donosiliśmy już, że w Senacie przeprowadzono debatę nad budżetem ministerstwa przemysłu i handlu. Po referacie sen. Ewerta (B. B.) przemawiał minister Reichman. Omówił sprawy traktatu angielsko-polskiego, przedstawił minister zagadnienie cen, stwierdzając, że nacisk na ceny przemysłowe nie był w stanie zamknąć nożyc, szczególnie wobec nieuzasadnionego opadania cen rolniczych.

W dyskusji zabrał głos sen. Do-

brzyński (Kl. Narodowy), obrazując rozpaczliwy stan rzemiosła. Rzemiosło stało się terenem, na którym żerują rozmaite niewyraźne osobistości. Mówca wspomina tutaj b. posła Idzikowskiego z B. B., wysuniętego przez czynniki polityczne na wodza organizacji rzemieślniczych. Wiadomo, ile ten eks-poseł przyniósł szkody rzemiosłu. Senator Dobrzyński zwrócił również uwagę na to, że w Warszawie 56 procent kart rzemieślniczych znajduje się w rękach partaczy żydowskich.

Precz z obcokrajowcami! wołają Amerykanie

Wystąpiono z projektem wyrzucenia wszystkich tych obcokrajowców, którzy nie postarają się w ciągu 5 lat o naturalizację

Nowy Jork. (Tel. wł.). Prasa polsko-amerykańska wskazuje na tendencje, zmierzające do obostrzenia przepisów emigracyjnych. Wniesiono około 20 projektów ustaw, wyraźnie dążących do zmniejszenia napływu obcokrajowców.

Jeden z członków izby złożył projekt ustawy, proponujący wprowadzenie zakazu zatrudniania obcokrajowców, o ile prace dane mogą dokonać rodowici Amerykanie.

Inni deputowani żądają wyrzucenia wszystkich tych obcokrajowców, którzy nie postarają się w ciągu 5 lat o naturalizację, jak również zupełnego zamknięcia emigracji na przeciąg 10 lat.

Wszystkie te wnioski cieszą się dużą popularnością wśród izby, jak również i społeczeństwa.

W Belwederze ma się odbyć konferencja b. premierów

Warszawa. (Tel. wł.). Jak donoszą ze Lwowa, prof. Bartel powrócił już do zdrowia i w najbliższych dniach przybyć ma do Warszawy na konferencję byłych premierów. Konferencja odbędzie się, jak słychać, w Belwederze i ma dotyczyć całokształtu zagadnień politycznych.

Prasa żydowska krótko po zamieszczeniu przez „Ore-downnika“ rewelacji dotyczących zbrodni szpiegów żydowskich z Sieradza, usiłowała podać przez nas fakty zdemontować. M.in. pisma żydowskie stwierdziły, że to właśnie Mehl i Ickowicz padli ofiarą zemsty i nienawiści Polaków Skrzypińskiego i Bekiera.

PRASA ŻYDOWSKA

Zdaniem żydowskiego „Głosu Porannego“, który zamieścił niedawno wywiad z Mehlem, sprawa miała podłoże tego rodzaju, iż w swoim czasie na szkodę Skrzypińskiego spłonął w Sieradzu młyn, w którym znajdowało się około 40 ctr zboża, własność Mehla. Skrzypiński musiał wówczas pokryć w odniesieniu do Mehla powstałe straty i stąd rzekomo wzięła początek jego ku Mehlowi nienawiść, i to też, zdaniem żydowskiego „Głosu Porannego“ wpłynąć miało na obecne wniesienie skargi o szpiegostwo i krzywoprzysięstwo.

Metody prasy żydowskiej, znana solidarność żydowska, objawiająca się m.in. także w fakcie omówionym przez nas wczoraj (składki wśród Żydów sieradzkich na pokrycie zabezpieczenia hipotecznego, nałożonego przez sąd) znane są ogólnie. Niemal w każdym numerze faktami udowadniały Żydom kłamstwo, perfidję i tumanienie opinii publicznej.

PRAWDA

Stanowisko zajęte przez „Głos Poranny“ i prasę żydowską w odniesieniu do zbrodni szpiegów żydowskich z Sieradza, w świetle zamieszczonego powyżej listu staje się wręcz niesłychane. Wszak autor listu nie stoi w żadnym stosunku do sprawy, a zajmuje się nią obecnie jedynie dlatego, iż chce przyczynić się do ujawnienia istoty rzeczy i skierowania sprawy na właściwe tory. Jest rzecznikiem prawdy. Prawdy, której żadne kręactwa żydowskie nie zdolają zaćmić, ni zmienić.

Powstańcy chińscy

Tokio (PAT) Agencja Rengo donosi:

W mieście Pinczau (w Mandżurji) powstańcy chińscy zamordowali szefa i 10 policjantów mandżurskich. Oprócz tego wprowadzili szefa policji prowincji Feng-Tien i kilkunastu wyższych urzędników (Feng-Tien inaczej Szeng-King, prowincja Mandżurji, w której znajduje się Mukden).

PIÓR PODZIEMI

WSPÓŁCZESNA POWIEŚĆ SENSACYJNA
PRZEZ ANTONIEGO HRAMA

21) — Bardzo mi miło, baardzo... — mamrotał zażenowany pan Serafin, podając rękę pani Szałce.

— Proszę siadać. A jakżeż kuzynkę się tu dostała? — podjęła pani Szałka. — Można było depeszą wcześniej nas powiadomić, wystalibyśmy konie.

— Głupstwo, droga kuzynko; jeden dolar więcej z mieszka niewiele robi... — skorzystał z okazji, aby pochwalić się, że nie przyjeżdża z samym plótnem w kieszeni, co, według kalkulacji pana Serafina, ma duży wpływ na stosunek gospodarzy do gościa.

— A jakżeż zdrowko małżonka kuzyneczki? — uznał za stosowne zająć się o gospodarza.

— Owszem, dobre; w tej chwili jednak niema go w domu. Od rana wyjechał do Zaniczyna — odparła pani Szałka. — Niebawem powinien wrócić.

— Ani się chłop spodziewa, że gościa ma pod dachem. To jest moja specjalność, robić niespodzianeczki; he, he, he, — śmiała się szczerze, siadając w trzcinowym foteliku. U nas w Oakland, to całe życie idzie na opak i niespodzianka, byle miła, zawsze dobrze widziana. Przypuszczam, że kuzyneczce nie sprawiłem przykrości swoim nagłym przyjazdem.

— Ach, cóż znowu!... — pospieszyła zaprostować gospodyni. — Niezmiernie radzi jesteśmy kuzynkowi. A i nasze pannice zyskają przyjaciela. Nudzą się często same, gdyż wszyscy zajęci w polu.

Słyszając to pan Bąbelek zdobył się na najbardziej filuterny uśmiech, na jaki tylko stać było jego ograniczoną mimikę twarzy. — Bardzo mi będzie miło w towarzystwie pańienek, a zapewniam, że przy mnie nikt się nigdy nie nudzi.

— Co to, to się pokaże... Zbytnią pewnością zawodzi — odpaliła mu Zeńka.

— He, he, he, a to lobuz! — pokrył nagle zmieszanie. — Amerykański temperament, jak Pana Boga kocham! W Oakland każda taka...

— I dlatego tak prędko wywiązał pan z tego kraju — śmiała się Zeńka szczerze, nie dostrzegając błażliwych spojrzeń zgorzsnionej matki.

— Prędko nie, bo czternaście lat tam się przesiedziało — sprostował pan Bąbelek; — a że i powodzenie u płci pięknej się miało, mogą poświadczyć całe walizy listów od różnych milionerek, które na moje wdzięki nieustannie czyhały. Ale człek woli swoje i dlatego też w kawalerskim stanie dotąd przetrwałem.

— Bardzo hym była rada zobaczyć owe listy, bo to co widzę, każe mi mocno powątpiewać... — rzuciła Zeńka nazbyt śmiało.

— A to mnie osiodłała, jak Pana Boga kocham!... A kłóży, moje dziecko, to wszystko wozil z sobą?...

— Dziecko?... Skądże to znowu?... — obrazila się nie na żarty.

— A tak; jestem twym wujem, moja Zeńko kochana. Niech mamusia poświadczy.

— No... niby tak wypada — zaważniała się mama.

Na takie dictum Zeńka rozjaśniła oblicze. — Wujcio Sam z dolarami i willą na Florydzie — szczebiotała, żartując. — Czy wujcio ma to wszystko?... bo inaczej to nie chce!...

— Niby Samem nie jestem, lecz polskim Serafinem. Dolarzy?... — owszem, owszem... No a willa, to prawie jakby była gotowa.

— No i jeszcze jacht własny potrzebny do kompletu — uzupełniła rozbawiona pani Szałka.

— Ania, będzie, będzie; zamówiony w New-Yorku. Komfort, przepych! he, he, he... — żartował pan Serafin.

— Zośka, słyszysz? — jedziemy jachtem do Rio de Janeiro. Niech żyje wuj Serafin! — Chwyliła przyjaciółkę za rękę i niczem dwa urwisy zbiegły

szybko po schodach, pędząc w stronę altany.

— Miłe, miłe stworzonka, jak Pana Boga kocham — myślał głośno Bąbelek.

— Zeńka za bardzo śmiała, ale zresztą poczciwa; a Zosia bez zarzutu — wyraziła opinię od siebie pani Szałka.

— Przypuszczam, że i gości teraz moc w Mikuczewie, a okoliczna młodzież pojedynki odbywa. Coś się wie o tych sprawach, bo nie jednego człowieka ma na sumieniu...

— Co to, to nie, kuzynku. Od dawnych, dobrych czasów dużo się tu zmieniło. Okoliczne folwarki opustoszały. Wszyscy ziemianie teraz siedzą po miastach, zdając majątki na łaskę plenipotentów. W dodatku wiele majątków porozdrabniano. Stąd też i towarzystwa niema tu w okolicy.

— Zato bandy złooczyńców po gościńcach grasują — rzekł od niechcenia pan Serafin.

— Czyżby?!... Nie słyszałam.

— Czterem dziś się troszeczkę kości porachowało. Dłużej teraz będziecie mieć spokój w okolicy.

— Co też kuzynek mówi?!...

— Właściwie nie takiego. Bągatelka, kuzynko. Małeńki incydentek, jakich tysiące miałem już w swoim życiu. Mianowicie, nie mogąc autem dotrzeć do dworu, w powodu wielkich wybojów, wysiadłem na skraju lasu i dalej udałem się pieszo. Nie zrobiłem pół wiorsty, gdy nagle czterech drabów

wyskoczyło z zarośli. Otoczyli mnie kolem, potrząsając nożami i żądając pieniędzy...

— Boże!... jęknęła przerażona kobieta.

— Ja nic; ani nie drgnąłem — podał zadowolony z wrażenia pan Serafin. — Lecz kiedy znacznie groźniej ponowili żądanie, brakło mi cierpliwości. — Poczekajcie, lajdaki, poznacie się z moją pięścią, — pomyslałem przez chwilę i najbliższego draba palnąłem między oczy. Zanim zemdlony zdołał osunąć się na ziemię, chwyciłem go za gardło i jak cepem począłem młócić po pozostałych.

Zrobiło to na zbrodniarzach wrażenie piorunujące. Ci, których nie zdążyłem na ziemię poobalać, upadli na kolana, skamlając o miłosierdzie na ich nędżnym żywocie. Jeszcze się tam coś nieco niektórym dołożyło, aż wreszcie odrzuciwszy czołgających się u nóg moich zbrodniarzy, spokojnie udałem się w dalszą drogę.

Pani Szałka, z natury niezwykle bojaźliwa, w niemym zachwycie spoglądała na bohaterskiego kuzyneczka, który o bandyckim napadzie opowiadał spokojnie, bez żadnego przejęcia, jak mówi się o pogodzie, lub wczorajszym spacerze.

— Przypuszczam, że ta mała nauuczka w las nie pójdzie; odtąd będą zdaleka omijać Mikuczewo — zakończył pan Serafin jedno ze swych licznych kłamstewek.

Feralny dzień pana Serafina

Jeżeli pan Serafin Bąbelek zwykł był o sobie mówić, że zawsze w dziewięćdziesięciu dziewięciu procentach sprzyja mu szczęście, to jakimś fatalnym zbiegiem okoliczności, ten pozostały jeden procent przypadł na pierwszy dzień pobytu we dworze.

Wieczorem, w dniu przyjazdu, tak był sfatygowany uciążliwą podróżą, że znalazłszy się w przeznaczonym dla siebie pokoju, niebawem rzucił się na posłanie i w kilka sekund później chrapał na całe gardło. Nie był to jednak sen pokrępalający. Przyszyczałony w ciągu długiej podróży do ustawicznego czuwania, w obawie przed ograbieniem go z posiadanej gotówki, i teraz budził się dosyć często, sięgając ręką pod poduszkę, gdzie ulokował cały niemal ruchomy majątek.

Około godziny pierwszej po północy pan Serafin wybił się już ze snu zupełnie, odzwyczajony od długiego spoczynku w wygodnej i ciepłej pościeli, a przytem traniony jakimś koszmarnymi przywidzeniami. Pokój zalewał jeszcze nieprzeniknione ciemności. Świat wiatru za oknami i niesamowity szelest krzewów parkowych, w hufnej wyobraźni pana Bąbelka zlewały się w piekielny jakiś hałas, od którego ciemna skóra i podnosiły się resztki włosów na głowie. Na domiar złego, gdy wznagał się podmuch wiatru, coś było zaciekle w szyby z szyderczym chichotem.

— Masz polską wieś, idźto!... — lżył się biedny Serafin, wchodząc z głową pod kołdrę. Lecz wówczas zdawało mu się, że lada chwila ktoś zerwie z niego przykrycie i wbię mordercze szpony w drżące ze strachu ciało. Znow włączył odkrywał głowę.

— No, radźże co kretynie, bydlaku zatracone, bo zginięsz i rodzona babka ci nie pomoże!... — z rozpaczą apelował do własnego rozsądku, wykonując całem ciałem ruchy znanego tańca św. Wita.

W pewnej chwili błyskawica rozjaśniła ciemności i przy jej świetle, napół przytomny ze strachu Bąbelek, ujrzał tuż za oknem szyderczo rozśmianą gębę potwora, z rozplaszczonym na szybie nosem. I jeżeli na ten widok biedny Serafin nie wydał o-

krzyku rozpaczki, lub wprost nie rzucił się do ucieczki, to jedynie dla tego, że stracił wszelką władzę psychofizyczną.

Stan ten trwał jednak krótko. Odzyskawszy przytomność miał tylko jedno pragnienie: uciec z tego pokoju i znaleźć się między ludźmi.

Pragnąc zmylić czujność czającego się za oknem potwora, ostrożnie, bez szelestu zsunął się na podłogę, poczem powoli, na czworaku skradł się w stronę wyjścia. Ilekroć razy błyskawica rozjaśniała wnętrze pokoju, padał plackiem na dywan, udając martwy przedmiot. Dobrnąwszy w ten sposób do drzwi, ostrożnie podniósł rękę do klamki, gdy nagle coś gwałtownie zaskowyczało w kącie pokoju. Serafin zerwał się na nogi i pędem rzucił się do ucieczki. W dwóch skokach przebiegł niewielki korytarzyk i dopadł drzwi, wiodących do kuchni. Drżąc ręką odnalazł po omacku klamkę i przywarł w ciemnym kącie przybytku kulinarnej służki.

— Kto tam, na rany Boskie!... — rozległ się gdzieś z pod ściany, nabrałszy głosu kobiety. — Luuudzie raktu! — krzyczała w niebogłosy wylękniona Kobielowa, nakrywając głowę nierzyzną na widok białej sylwetki intruza.

— Potwór i stara baba — zestawili wlot Bąbelek, wybierając to pierwsze. Jednym skokiem był przy drzwiach, by wrócić do pokoju. W roztargnieniu zapomniał, że zostawił je otwarte do wnętrza kuchni. Teraz pełną drzwiami gwałtownie, wskutek czego, zrasnąwszy o futrynę, zwolnili sprężynę, podtrzymującą zasuwkę zatrzaśku, znajdującą się po drugiej stronie. Odwrót został odcięty. Wprawdzie pozostawały jeszcze drugie drzwi, wiodące na ogród, lecz nim biedny Serafin zdołał się do nich dostać, przewracając w ciemności przeróżne przedmioty — wpadł przez nie nocny stróż z latarką, zwabiony przeraźliwym wołaniem Salomei. Prawie jednocześnie przez drugie drzwi, które stały się przyczyną nieszczęścia pana Bąbelka, wskoczył Szałski z gotową do strzału dubeltówką.

(Dalszy ciąg nastąpi).

Posypmy głowy popiołem

Bardzo cicho, bezszelestnie przechodził zwykle wszechpotężny, a nieublagany władca — czas, który znowu przewrócił jedną kartę w naszym życiu, zamykając ją kłamrą przeszłości. Minęły przeto dni bezpamiętnego szaleńczego radości, wesela i szumnej — beztroskiej zabawy.

Tym okresem, to karnawał — minął on, przeszedł błyskawicznie i zginął w pomrokach przeszłości. Minął on, ażeby ustąpić miejsca twardej rzeczywistości, tej szarej, codziennej, przypominającej każdemu człowiekowi, że oto „prochem jest i w proch się obróci”.

To też Kościół, wyrażając te słowa przez usta kapłana — żywo przypomina nam, że poprzez życie nietylko stąpa się po różach; lecz stroma i wąska ścieżka jego bywa od początku do końca najeżona — ostreimi i bolesnymi kolcami...

Popielec bowiem to pierwszy dzień rozpoczęcia wielkiego postu, czyli zaczyna się czas oczekiwania na rocznicę największych tajemnic zbawienia ludzkości — Zmartwychwstania. Popiół zaś i jego użycie — to symbol pokory i pokuty zarazem za pychę i nieposłuszeństwo, które przywiodły śmierć na człowieka i w popiół go obróciła. Zwyczaj to bardzo stary, bo już czytamy o nim na kartach Starego Testamentu.

Posypywanie głów popiołem — oznacza wielki smutek i żal za popełnione grzechy. Doskonałym przykładem tego niech będzie Job cierpliwy; gdy Bóg nań dopuścił chorobę, wówczas popiołem obsypał ciało i wywał miłosierdzia Bożego. Król-prorok Dawid, w gorącej skrusze serca mieszał popiół ze łzami i spożywał; a mieszkaniec rozpuszanej Niniwy posypał głowy popiołem, ażeby wybaczyć duszę od zatracenia.

Historja Kościoła mówi nam, że w Popielec na zakończenie nabożeństwa, dawnymi czasy, wychodziła procesja z bosymi nogami na znak pokory i pokuty.

Memento mori... Idzie dziś ku nam ten zew wnikliwy pośród wichrów poszumu, idzie poprzez bezlistne konary drzew, które stoja, ażeby pokazać jego widome stygmaty, opustoszałe i odarte ze swej wiosennej i letniej kraszy; teraz smutne, pozbawione — wesela i zieleni. Ta martwa natura nawołuje i przypomina wszystkim i każdemu z osobna... Człowiecze — pamiętaj, że umrzesz!

Owe bezlistne konary wiodą swój tajemniczy, odwieczny rozhovor, wiszącą rozbawionym tłumom: — Memento mori...

Pamiętając zaś o tem, niech każdy szlak i tętno życia, szlak tak bardzo krótki, ubarwi się czynami, godnymi szlachetnego miana człowieka. Niech go rozjaśni pełną niezniszczalnych blasków wiosną — twórczego i ohocego obowiązku. Wówczas dopiero człowiek będzie zawsze patrzył z wiarą i otuchą w przyszłość, mając pełną świadomość, że — tak jak w naturze, po srożej zimie rozpal się przed nim również świetlana jutrenka wiosny ducha, przeistaczając się w promienne lato triumfu człowieka.

M. Pl.

Obniżka taryfy na przewóz zwierząt rzeźnych

Warszawa. (Tel. wł.) W związku z przeprowadzoną ostatnio akcją, mającą na celu zaopatrzenie Warszawy w tańsze mięso, ministerstwo komunikacji wprowadziło z dniem 1 b. m. 20 proc. obniżkę taryfy na przewóz zwierząt rzeźnych do Warszawy.

Za obniżeniem taryfy nie przemawiał poziom dotychczasowych stawek, albowiem wobec niezdrowych stosunków, panujących w obrębie zwierząt rzeźnych, udział kosztów transportu kolejowego w rozpiętości cen żywca w miejscu produkcji i konsumpcji wynosił zaledwie około 5 proc.

Mając jednakże na uwadze, że w akcji obniżenia cen mięsa wzięły udział również inne czynniki rządowe i samorządowe, ministerstwo komunikacji zdecydowało wprowadzić obniżkę taryfy, co wpłynie niewątpliwie na wzmocnienie powyższej akcji z korzyścią zarówno dla producenta, jak i dla konsumenta.

Tajemnica żydowskich interesów

Nowoczesne sposoby przemycania — Szajka aferzystów przed sądem

Łódź, 5. 3. — W dniu dzisiejszym przed sądem okręgowym w Łodzi rozpoczął się proces właścicieli wielkiej hurtowni owoców południowych „Agrumaria” przy ul. Kościelnej 1.

To sprawy dosadnie ilustrują żydowskie sposoby zarobkowania. W styczniu 1933 r. komisariat Straży Granicznej w Łodzi zwrócił uwagę na działalność właściciela składu „Agrumaria”, Żydów Abrama Straucha i Jakubę Kopelę Lebowicz.

Stwierdzono, że pozostają w porozumieniu z deklarantem żydowskiego Łódzkiego Banku Depozytowego (Piotrkowska 5) Żydem Karolem Głogowskim.

Strauch i Lebowicz sprowadzali do magazynów wolnocłowych Banku Depozytowego olbrzymie transporty pomarańczy i cytryn z Włoch, Palestyny i Hiszpanii. Dalej stwierdzono, że na usługach Żydów pozostawał magazynier Urzędu Celnego w Łodzi Leonard Zegarowski, oraz urzędnik tegoż Urzędu Antoni Gaik.

Machinacje polegały na tem, że Strauch, Lebowicz lub Głogowski fałszowali listy przewozowe (frachty) wypisując mniejszą wagę — np. zamiast 8 900 kg pomarańczy 2 200 kg. Zegarowski wbrew instrukcjom sam przeprowadzał odcienie deklaracji fałszowaną niższą ilość pomarańczy, przy czym ładunek wydawał bez urzędnika kolejowego, który w myśl przepisów musi być obecny przy odprawie celnej.

Niezależnie od tego Zegarowski zmniejszał cło w inny jeszcze sposób. Mianowicie na opakowanie, a więc skrzynki, wióry i t. d. potrąca się z wagi łącznej najwyżej 20 proc., o ile skrzynie zrobione są z desek grubości 1 centymetra. Mimo, że owoce nadsyłano w skrzyniach z dykty i tak zwanych kłatkach, t. j. skrzyniach nieuszczelnionych, tak, że potrącić należało z wagi do 11 proc., Zegarowski potrącał pełne 20 proc.

Sam Zegarowski fałszował również kilka frachtów wagonowych, by zmniejszyć ilość owoców do odcienia. Stosunkowo najmniej udziału miał Gaik, który tylko w dwóch wypadkach przeprowadził odcienie transportów pomarańczy, nie sprawdzając i wskutek tego przemycano ze składów wolnocłowych Łódzkiego Banku Depozytowego do składu „Agrumaria” 2 966 kg pomarańczy, od których winno być pobrane cło w sumie 5.932 zł.

Co do machinacji Zegarowskiego, Głogowskiego, Straucha i Lebowicza, stwierdzono, że łącznie przemycili oni bez cła na rynek łódzki 2263 kg pomarańczy oraz 10.731 kg pomarańczy w ciągu ostatnich kilku tygodni, gdy prowadzono obserwację. Straty skarbu państwa z tytułu niepobrania cła wynoszą ponad 60 000 zł.

Roszczenia skarbu państwa wydzielono w stosunku do każdego z aferzystów z osobna. I tak Zegarowski spo-

wodował strat na 27.000 zł, Głogowski na 24.000 zł, Strauch i Lebowicz po 11.000 zł. Prokuratura zastrzegła, że za działalność Głogowskiego odpowiadać będzie majątkiem bank.

Na rozprawie aferzyści wykręcają się od stawianych im zarzutów. Przedstawiciele straży granicznej wyjaśniają, w jaki to sposób ujawniono nadużycia. Zegarowski opierał się, gdy przystępowano do rewizji w magazynach, ponieważ wiedział, jak się rewizja zakończy.

Rozprawa wobec ogromnej ilości nagromadzonego materiału potrwa dwa dni i wzbudza zainteresowanie szczególnie wśród kupców. Rozprawa odstania kulisy żydowskiego przedsiębiorstwa. Żydzi, nieplacąc należnych 2 zł cła od kg pomarańczy, mogli skutecznie konkurować, zniżać ceny, zabiłając mimo to olbrzymie sumy kosztów skarbu państwa.

Wyjaśnia się przytem popularne pytanie, dlaczego Żyd taniej sprzedaje? (k)

Ulewne deszcze w Angli spowodowały w różnych okolicach powódzie, podczas których trzeba było ratować inwentarz żywy i martwy. Widzimy tu, jak dwaj poczciwcy wydobyli z opresji dwa wystraszone jagniątka.

Pod kołami pociągu

Sp. Jan Łęcki znalazł śmierć pod Częstochową

Radomsko, 5. 3. W tych dniach na torze kolejowym Radomsko—Częstochowa wydarzył się tragiczny wypadek, którego ofiarą padł nieszkanięc Radomska sp. Jan Łęcki, pracownik fabryki Kryzel i Wojakowski przy ul. św. Rozalii.

Łęcki krytycznego dnia pożyczyci sobie mundur kolejarski i pojechał do Częstochowy. W pociągu kontroler

przyszedł do przekonania, że Łęcki nie jest kolejarem, postanowił więc wylegitymować go w Częstochowie.

Przerażony Łęcki w pobliżu Częstochowy wyskoczył w biegu pociągu z wagonu i dostał się pod koła, które zmiażdżyły mu głowę. Nieszczęśliwy zmarł w kilka minut po wypadku.

Sp. Jan Łęcki osierocił żonę i kilkorozdzieć.

Stefan Okrutny nabrał Czaplę

Oszust przedstawił się za posterunkowego

Chorzów, 5. 3. W warsztacie szewskim p. Stanisława Czaplę w Chorzowie zjawił się w dniu 16 ub. m. pewien mężczyzna, który przedstawił się jako funkcjonariusz policji.

Zamówił on kilka par butów za ogólną sumę 82 zł, które po wykonaniu zamówienia odebrał. Po należności polecil zgłosić się pod wskaza-

nym przez niego adresem po 1 marca.

Kiedy inkasent p. Czaplę udał się do wspomnianego domu, stwierdził, że żaden policjant tam nie mieszka. Na skutek przeprowadzonych dochodzeń policyjnych wykryto sprytnego oszusta w osobie Stefana Okrutnego z Katowic.

Jak posłowie ludowi oszukują chłopą

Posel Wyrzykowski flirtuje z „sanacją” — Wieś garnie się do Obozu Narodowego

Łask, 5. 3. Henryk Wyrzykowski jeden z „asów” Wyzwolenia, a obecnie Stronnicwa Ludowego, cieszył się dotychczas znaczną popularnością wśród ludu wiejskiego powiatu łaskiego i sieradzkiego.

W ostatnich miesiącach posel Wyrzykowski i Waleron poczęli wydawać pismo, przeznaczone dla włościan t. j. „Polska Ludowa” o tendencjach „sanacyjnych”. P. Wyrzykowski początkowo był nawet jednym z redaktorów tego pisma. Ponadto dało się zauważyć pewne zbliżenie Wyrzykowskiego do „sanacji” i odwrotnie.

Nic dziwnego, że na skutek tych umiżwóg chłopci poczęli się gremialnie odsuwać od p. Wyrzykowskiego, a także sami ludowcy, widząc dwulicową politykę swego posła, zaczęli patrzeć nieufnym okiem.

Ostatnio p. Wyrzykowski przy wyborach do zarządu wojewódzkiego Stronnicwa Ludowego w Łodzi nie został wybrany, a poszczególne kółka „Wici”, organizacje Wyzwolenia, uchwalają rezolucje, w których zajmują nieprzychylnie, a nawet wręcz wrogie stanowisko w stosunku do pisma propagowanego przez p. Wyrzykowskiego,

jak to ostatnio miało miejsce w Brzykowie, gm. Widawa, pow. Łask.

Tak więc chłopci zaczynają rozumieć, iż dotychczasowi ich przywódcy nie pragną ich dobra, tylko swego własnego i tłumnie garną tam, gdzie widzą prawdę i przyszłość Polski, t. j. do Obozu Narodowego.

Najbliższe posiedzenie Sejmu 8 marca

Warszawa (Tel. wł.) Najbliższe posiedzenie Sejmu odbędzie się w piątek dnia 8 marca o godz. 10 rano.

Porządek dzienny wypełniony jest prawie całkowicie sprawami podatkowymi. Znajdują się na nim sprawozdania komisji skarbowej o projekcie ustawy o pobieraniu odsetek od zaległości w podatkach państwowych i innych daninach publicznych, o opodatkowaniu cukru skrobiowego i kwasu węglowego, o zmianie ustawy o państwowym podatku dochodowym, o zmianie przepisów o opłatach stemplowych, wreszcie o wypuszczeniu biletów skarbowych. (w)

Głód literatury narodowej na wsi

Warszawa (Tel. wł.) Bardzo charakterystyczny jest na wsi obaw głodu literatury narodowej. Jak donosi prasa, jeden włościanin z pod Lwowa, nie mając możliwości kupić książki Dmowskiego, przepisał ją całą w zeszytach szkolnych.

Z 16-tych stron kraju podkreślają zgodnie fakt wzmożenia popytu na prasę narodową na wsiach, zwłaszcza wśród młodego pokolenia.

Debaty budżetowa w Senacie

Warszawa (Tel. wł.) W czasie obrad budżetowych, jakie toczyły się w dniu wczorajszym w Senacie przemawiał sen. Wankowicz B. B., który referował budżet ministerstwa spraw wewnętrznych. Zdaniem referenta budżet skurczony został do ostatnich granic. Wydatki jego zamykają się w liczbie 197.128 tys. złotych.

Mówiąc o Berezie mówca stwierdził, że pociągnięcie to było usprawiedliwione. Konfiskaty prasowe zdaniem referenta ograniczone są do koniecznych wypadków. W końcu referent podniósł, że warunki bezpieczeństwa publicznego porażają się. Komisja sencka wprowadziła do proponowanego budżetu niewielkie skreślenia.

Powódź w Anatolji

Stambuł (PAT) Wielka powódź szerzy się w całej Anatolji. Miasto Uszak stoi pod wodą. Trwające ulewę czynią sytuację coraz trudniejszą.

Co robi sen Plastiras?

Brindisi (PAT) Przybył tu z Cannes gen. Plastiras.

Skład nowego rządu Gömbösa

Budapeszt (Tel. wł.) Jak już donosiśmy, przesilenie rządowe na Węgrzech zostało zażegnane. Skład nowego gabinetu jest następujący: premier i minister honwedów Gömbös Gyula, minister spraw zagranicznych — Kanya Kalman, minister spraw wewn. — Kozma Miklós, minister skarbu — Fabinyi Tihamer (dotychczasowy minister handlu), minister handlu — Bornemiszsa Geza, minister rolnictwa — Daranyi Kalman, minister oświaty — Homan Balint, minister sprawiedliwości — Lazar Andor.

Premier Gömbös oświadczył współpracownikowi węgierskiej agencji telegraficznej, że program obecnego rządu nie będzie się niczem różnił od polityki jego dotychczasowego gabinetu i to zarówno w zakresie polityki zagranicznej, jak i wewnętrznej.

Proces Rintelena

Wiedeń (Tel. wł.) W toczącym się tutaj procesie Rintelena przesłuchiwano ostatnio świadków zarówno obrony, jak i oskarżenia. Większość świadków zeznawała na korzyść Rintelena, stwierdzając, że stosunki pomiędzy Rintelensem i Dollfusem nie były tak bardzo napięte, jak to dowodził oskarżyciel.

Karambol w powietrzu

Paryż (PAT) Na lotnisku w Chartres zderzyły się dwa samoloty wojskowe. Pilot jednego z tych aparatów odniósł ciężkie rany.

Ofiary zderzenia

Moskwa (PAT) Pod Nowosybirskiem zderzył się pociąg z autobusem. 5 osób zostało zabitych i 5 odniosło ciężkie rany.

Neopogański atak

Berlin (PAT) Wydane przez zwolenników neopogaństwa czasopismo „Deutsche Volksschoepfung” występuje z atakami przeciw Stolicy Apostolskiej, wzywając rząd Rzeszy do zerwania rokowań w sprawie wykonania konkordatu, do wydalenia jezuitów i rozdzielenia Kościoła od państwa. Pismo oskarża Stolicę Apostolską o dążenie do powrotu monarchii habsburskiej nad Dunajem i przywrócenie krucjaty przeciwko Z. S. R. R.

Do Moskwy

Londyn (PAT) Na posiedzeniu rady ministrów odbytem w ścisłej tajemnicy, postanowiono w zasadzie podrozić do Moskwy jednego z ministrów brytyjskich.

Bezsilna wściekłość żydowska

Rażą ich nawet fotografie endeków — Gwałt w Izraelu

Łódź, 5. 3. W ub. niedzielę rano przechodnie na ulicy Rzgowskiej byli świadkami niesłychanej bezczelności żydowskiej. W wystawie fotografa Michela zam. przy tejże ulicy, umieszczone było między innymi zdjęcie z jakiejś uroczystości z Młodymi Stron-

nictwa Narodowego w mundurach, między którymi znajdował się również radny Czernik.

Zdjęcie to raziło jakiegoś Żyda, który podszedł do wystawy, rozbił szybę, chcąc widocznie zniszczyć fotografię ze znieprawionymi „endekami”.

Bezczelnemu zamiarowi temu przeszkodził jednak przechodnie, który obezwładnił krewkiego Żyda i oddał w ręce policji.

Żydzi czują, że pali im się grunt pod nogami, wiedzą doskonale, że stanowisko ich w Łodzi zostało potężnie zachwiane przez budzącą się z letargu Łódź polską, Łódź narodową i pomimo to z im tylko właściwym bezczelnym zachowaniem prowokują narodową Łódź wyżej opisanymi i im podobnymi bezprzykładnymi wystąpieniami.

Wystąpienia takie są jednocześnie nieodzownym znakiem, że żydostwo łódzkie zaczyna się niepokoić, zaczyna odczuwać swą bezsilność i ekscyzy takie są już aktami bezsilnej wściekłości.

Kalendarz regat wioślarskich

Kolejność wodnych imprez sportowych w Polsce

Kalisz, 5. 3. Kalendarz regat wioślarskich w 1935 r. wygląda następująco: 5 maja otwarcie sezonu; 26 maja regaty propagandowe Płock; 9 czerwca regaty propagandowe Grudziądz, 16 czerwca regaty międzymiastowe Gdańsk, Kalisz, 23 czerwca regaty międzynarodowe we Wrocławiu, regaty propagandowe Kraków, 30 czerwca regaty międz. Warszawa.

7 lipca regaty międzyklasowe Bydgoszcz, 14 lipca regaty międzykl. w Królewcu i na jeziorze Trockim, 21 czerwca regaty międzykl. w Poznaniu, 28 lipca regaty propagandowe na jeziorze Gopło.

4 sierpnia mistrzostwa Polski w Bydgoszczy, 11 sierpnia regaty propagandowe w Łomży, 18 sierpnia mistrzostwa Europy w Berlinie, regaty w Berlinie, regaty pierwszy krok wioślarski, 25 sierpnia regaty propagandowe w Grodnie i Toruniu, 1 września regaty propagandowe w Włocławku, Wilnie i Kaliszu, 8 września regaty propagandowe w Warszawie.

15 września regaty międzyklasowe w Krakowie, 22 września regaty propagandowe w Poznaniu, 6 października regaty długodystansowe na zamknięcie sezonu w całej Polsce.

Klepsydry i katarynka

„Zemsta jest rozkoszą bogów... wszystko jedno w jakiej formie

Łódź, 5. 3. Referat karny Starostwa Powiatowego Łódzkiego rozpoznawał sprawę Antoniego Legendzia właściciela składu rzeźniczego przy ul. Górnej 23 w Rudzie Pabjanickiej.

Legendź palając zemstą do kierownika rzeźni miejskiej w Rudzie Pabj. dr. weter. Manuskiewicza, w dniu 11 grudnia 1934 r. zaangażował katarynkarza i pod gróźbą pobicia zmusił go, by grał 6 godzin z rzędu pod oknem Manuskiewicza. Doprowadzony do o-

stateczności weterynarz wezwał policję, której przybycie zakończyło niezwykły koncert.

Legendź skazany został na 11 dni aresztu.

Inny rodzaj zemsty wybrał Henryk Jobst, Zofja i Jadwiga Walachniewiczówna oraz narzeczony Zofji, Zenon Nowak. Jobst i Walachniewiczówna zajmowali mieszkania w domu Truskolasa w Rudzie Pabjanickiej, przy ul. Rzewskiego 9. Ponieważ nie płacili komornego Truskolasa eksmitował ich. Nowak dowiedziawszy się o tem, postanowił zemścić się.

Zamówił w drukarni klepsydry, zawiadamiając o śmierci i terminie pogrzebu Truskolasa. Klepsydry rozklejono na murach.

Liczni znajomi i krewni stawili się w terminie na pogrzeb i zastali „nieboszczyka” cieszącego się najlepszym zdrowiem. Policja ustaliła, kto urządził przedwczesny pogrzeb. Starostwo skazało Jobsta, Nowaka oraz obie Walachniewiczówny po 100 zł grzywny.

W rękach zwyrodnialców

Policja aresztowała sprawców ohydnych czynu

Łódź, 5. 3. Policja łódzka ujawniła niezwykły objaw dziedzienia.

U małżonków B. zam. przy ul. Bednarskiej 25 bawiła 18-letnia Stanisława Makuła, przybyła z Kutna w poszukiwaniu pracy. Makuła, wpadła na pomysł, by wykorzystać dla celów niezrządu 12-letnią Janinę B., córkę swych krewnych.

Zwyrodniała ciotka zaprowadziła ją do mieszkania 28-letniego Jana Jan-

kowskiego przy ul. Legionów 10, gdzie dziewczynkę upili, a następnie Makuła przytrzymała dziewczynkę, umożliwiając Jankowskiemu gwałt.

Po oddaniu dziewczyny pobrała 10 złotych. Dziewczynka została zarażona chorobą weneryczną, wskutek czego ujawniono zbrodnię.

Policja aresztowała Makułowną i Jankowskiego, których osadzono w więzieniu.

gowski. przew. Kom. Zatr. — Zieliński Zygmunt.

Z Teatru Miejskiego. W czwartek komedia Katajewa „Kwieciasta droga”.

We śr. ię doskonała sztuka Kiedrzyńskiego „Ten i tamten”. Ceny od 40 gr. do 2.70.

W czwartek kapitalna komedia Moliere „Mieszczuch szlachcicem” w stylowej inecenizacji Wł. Czengerego. W pełnych próbach pod reżyserją A. Kwiatkowskiego interesująca sztuka Bourdet’a „Czasy są ciężkie”.

Niema rozłamu

Otrzymałmy następujące pismo:

„Zgodnie z ustawą prasową zwracam się z prośbą o łaskawe sprostowanie wzmianki p. t. „Secesja w klubie 4-ch” z

dnia 2 marca 1935 r., nr. 50, a mianowicie: pogłoski, jakoby w radzieckim Klubie Chrześc. Dem., którego czterech członkowie należeli ongiś do Klubu Narodowego, a potem wylamali się z takowego, zanosiło się na rozłam i że dwóch radnych frakcji radzieckiej Ch. D. ma podobno przystąpić do klubu „sanacyjnego” nie odpowiadają prawdzie, gdyż żaden z radnych niema najmniejszego zamiaru łączyć się z „sanacją”, ani z innymi ugrupowaniami. Przewodniczący Frakcji Radzieckiej Ch. D. A. Potapczuk.”

Kronika sportowa

L. K. S. — Siła. W nadchodzący piątek, t. j. 8. b. m., w sali Geyera odbędzie się mecz bokserski pomiędzy drużynami L. K. S. i Siła. Obydwa kluby dysponują młodeymi siłami, a zawodnicy, biorący udział w meczu, są nowym narybkiem tych klubów. Mecz ten rozpocznie się o godz. 20.

Eliminacje na mecz Łódź — Warszawa. Na piątkowym meczu bokserskim, w którym spotkają się drużyny L. K. S-u i Siły, odbędą się walki, które wyeliminują reprezentantów Łodzi na mecz z Warszawą. W wadze muszej spotka się Gluba z Gotfrydem, w wadze lekkiej Frank spotka się z Banasiakiem, zaś w średniej Tomaszewski i Wdowiński.

Skład L. K. S. na mecz z Siłą. Na piątkowe zawody z Siłą które odbędą się w sali Geyera o godz. 20, L. K. S. wystawia drużynę w pełnym składzie od wagi muszej do półciężkiej. I tak kolejno skład przedstawia się następująco: Celmer, Madoj, Pelzowski, Sielski, Orłowski, Kosiński i Bagiński. Mecz ten będzie pierwszym występem bokserskiej drużyny L. K. S.

L. K. P. w Wilnie. W nadchodzącą niedzielę mistrz Łodzi I. K. P. rozegra mecz towarzyski z Wileńskim Ogniskiem. Skład drużyny łodzian uległ daleko idącymi zmianami. Kilku bowiem zawodników będzie musiało startować w wyższych wagach, jakie reprezentują. Łodzianie wystąpią w następującym składzie: Gluba i Pawlak. W wadze koguciej — Spodenkiewicz, w półciężkiej Leszczyński, w wadze lekkiej Woźniakiewicz, w półśredniej Taborek, waga średnia Banasiak, waga półciężka — Chmielewski i wreszcie w wadze ciężkiej wystąpi Zimiński, mistrz w tej wadze w I kroku wiosennym.

Co dzień niesie

Bandycki napad

Łódź, 5. 3. W nocy na 3 listopada ub. r. przy zbiegu ul. Kruczej i Nowozarzewskiej 20-letni Wincenty Madaliński i 20-letni Zenon Krum, oraz 18-letni Władysław Stawiński napadli na właściciela kiosku z papierosami Jana Komorowskiego i zrabowali 870 zł i papierosów za 200 złotych.

Sąd okręgowy skazał Madalińskiego i Kruma każdego na 2 lata więzienia, a Stawińskiego na półtora roku więzienia.

Ruch narodowy

Dzisiaj, w środę odbędzie się następujące zebranie Stronnictwa Narodowego z referatem p. t. „Historja ruchu narodowego”.

Koło Łódź — Bałuty, ul. Bazarna nr. 4 o godz. 20 wieczorem.

Koło Łódź — Śródmieście, ul. Nawrot 92 początek o godz. 20

Wstęp tylko dla członków Stron. Narodowego za okazaniem legitymacji.

Ucieczka od życia

W korytarzu wydziału opieki społecznej przy ul. Zawadzkiej 11 tarnęła się na życie 40-letnia bezdomna Aniela Boryńska, która zatrula się kwasem solnym.

Desperatkę przewieziono do szpitala.

Żydowski wyzysk

We fabryce Keczera i Fibicha przy ul. Kopernika 5, gdzie z powodu strajku robotnicy nie opuszczają fabryki, pilnując maszyn jako zastawu za należne zarobki 100 robotników wybrało delegację, która odbyła wczoraj konferencję w inspektoracie pracy.

Ponieważ do godziny 14 właściciele Żydzi nie uregulowali należności, wszyscy robotnicy nadal pozostają w fabryce Keczera i Fibicha pociągnięto do odpowiedzialności karnej.

Marzec
6
ŚRODA

Kalendarz rzym.-kat.
Środa: Popielec †
Czwartek: Tomasza z Akw

Kalendarz słowiański
Środa: Wojława
Czwartek: Rogowita bł

Śłońca: wschód 6.30
zachód 17.39

Długość dnia: 11 g. 09 m

Księżyca: wschód 6.34 zachód 20.04

Faza: 1 dzień po nowiu.

Adres redakcji i administracji w Łodzi
telefon redakcji i administracji 173-55
Piotrkowska 91
Godziny przyjęć dla interesantów
od 10-12

Dyżury nocne aptek

Nocy dzisiejszej dyżurują apteki: S. Jankielewicz, Stary Rynek 9, B. Gluchowski, Narutowicza 6, E. Hamburga, Główna 50, L. Pawłowski, Piotrkowska 307, A. Piotrowski, Pomorska 91, L. Steckla, Limanowskiego 37.

Teatry łódzkie

Teatr Miejski — „Ten i tamten”.
Teatr Popularny — „Klub kawalerów”.
Alhambra — „Coraz lepiej”.

Kina chrześcijańskie

Adria Metro — „Pat i Patachon jako Jazzbandziści”.
Bratnia Strzecha — „Całuj mnie jeszcze”.

Casino — „Antek policmajster”.
Corso — „Klub dżentelmenów”.
Czary — „Bez honoru”.
Capitol — „Bal w Savoyu”.
Grand Kino — „Malowana zastawa”.
Mimoza — „Przedmieście”.
Mewa — „Grzech miłości”.
Miraż — „Dama i szofer”.
Luna — „Przebudzenie”.
Ludowy — „Uwielbiana”.
Oświetlony — „Złoty książe”.
Palace — „Piotruś”.
Przedwieśnię — „Kleopatru”.
Rekord — „Wyrok życia”.
Stylowy — „Śmierć odpoczywa”.
Śłońce — „Królowa Krystyna”.
Zachęta — „Kobiety w jego życiu”.

Komunikaty

Sprawa podatku od szyldów i reklam. Rada miejska w dn. 31 stycznia br. postanowiła zwolnić, począwszy od dnia 1. I 1935, właścicieli przedsiębiorstw drukarskich i zakładów graficznych od obowiązku inkasowania na rzecz miasta podatku od plakatów i anonsów.

Zebranie Własc. Nieruch. Dnia 10 bm. przy ul. Krawieckiej 3 o godz. 14 w 1-szym i 14.30 w drugim terminie odbędzie się zwyczajne zebranie ogólne Pierwszego Stow. Własc. Nieruch. Chrześcijan m. Łodzi.

Zgromadzenie L. O. P. P. W dniu 11 bm. (poniedziałek) o godz. 18.30 w sali Rady miejskiej w Łodzi (ul. Pomorska 16) odbędzie się zwyczajne walne zgromadzenie Łódzkiego Obwodu Miejskiego L. O. P. P.

Ze Zw. Techników. W dniu 24 ub. m. w sali Tow. Spiew. im. Moniuszki przy ul. Ogrodowej 34, odbyło się doroczne walne zebranie „Oddziału Łódzkiego Związku Techników Rzeczyposp. Polsk” przy licznym udziale członków. Na zebraniu wybrano nowy Zarząd Oddziału w osobach następujących osób: prez. — Gessler Wiktor, wiceprez. — Jędrzejczak Jerzy, sek. — Krajewski Saturnin; skarbnik — Pa-

KRONIKA PABJANIC

Adres „Orędownika”, Pabjanice Garncarska nr. 5, telefon 230.

Zabawa. W niedzielę, 3 bm. koło Stronnictwa Narodowego w Doboroniurze urządzono w lokalu własnym zabawę dla członków i sympatyków. Zabawa wypadła ze wszechmią udatnie.

Stłumiony pożar. Około godz. 10 rano w dniu 4 bm. w oddziale przedzielanym firmy Krusze i Ender przy ul. Pilsudskiego wybuchł pożar. Zaalarmowana straż w kilku minutach pożar ugasiła i zlikwidowała. Straty są znaczne.

Przy dźwiękach żydowskiej orkiestry. Przed kilku tygodniami Stow. Śpiewacze „Lutnia” urządziło zabawę do której przygrywał zespół p. Piskorskiego. Angażując p. Piskorskiego zarząd zastrzegł sobie, że w zespole musi grać harmonista Żyd. Fakt ten potępiłmy. W dniu 2 bm. „Lutnia” urządziła znowu zabawę i zwróciła się do p. Piskorskiego z prośbą, by przygrywał do niej ten sam zespół, co poprzednio. Wówczas p. Piskorski oświadczył, że z Żydem grać nie będzie, skoro tytu jest bezrobotnym muzykiem Polaków. (Brawo!) Wobec tego „Lutnia” zaangażowała inny zespół z Żydem na czele. Wstyd!

Ukarany oszust żydowski. Sąd grodzki

w Pabjanicach rozpatrywał sprawę Józefa Gryngrasa, ul. św. Jana 19, sekretarza cechu krawieckiego Żydów, oskarżonego o nadużycia finansowe. Sąd skazał Gryngrasa na 6 mies. więzienia i 20 zł grzywny. Prócz tego za prowadzenie nielegalnego biura prób i podań, Żyd skazany został na 6 mies. więzienia i 300 zł grzywny, z zamianą w razie nieściągalności na 2 mies. aresztu. Łącząc obie kary, sąd skazał Gryngrasa na 11 mies. więzienia.

Zwolnienie narodowca. W dniu 3 b. m. z więzienia w Sieradzu wrócił sekretarz Stron. Narodowego koło Żelów, kol. Feliks Stasiak. Kol. Stasiak przebywał w więzieniu Sieradzkim przeszło 8 miesięcy. W dniu 20 lutego kol. Stasiak w głośnym procesie łaskim, w którym na ławie oskarżonych zasiadło 11 narodowców, został uwolniony. Z polecenia władzy kol. Stasiak zatrzymano jeszcze na 10 dni aresztu za urządzenie we własnym mieszkaniu zebrania Stron. Narodowego.

Zebranie. W dniu 3 b. m. odbyło się w Żelowie pod przewodnictwem kierownika na pow. łaski zebranie Stron. Narodowego. Na zebraniu powołano nowy zarząd.

Nagłówkowe słowo (tłusto) 15 groszy, każde dalsze słowo 10 groszy, 5 liczb = jedno słowo, l, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych: 1-lamowy milimetr 30 groszy.

Znak oferty na przykład: z 18 924, n 2745, d 1790 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 10.30, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 10.15.

Co jest

AROXIN!

dowiedz się wkrótce

nr 7255/6

1. KAMIENICE

Kamienice
wysoka rentowność
w 4-rodziemcu, wielki wydział, dogodnie warunki poleca Kudliński, Poznań, Wysoka 11 - 26, zd 61 358

2. PIENIĄDZ

Kto
pożyczy 5000 na 1 hipotekę na realność przeliczową bez długów. Oferty Oredownik, Poznań, zd 61 429

6. OŻENKI

Kawaler
lat 26, posiadający kamienicę, wart. 40 000 zł poszukuje panny przystojnej, z rodziną ziemianką z gotówką 15 000 zł. Zgłoszenia wraz z fotografią proszę skierować do Oredownika, Poznań, zd 61 435

Kawaler
23. własny interes, pozna panna z gotówką 1 000 zł. cel matrymonialny. Oferty Oredownik, Poznań, zd 61 376

Wdowiec
lat 45, właśc. tel. domu, piekarnia skład kolonialny z powodu braku znajomości szuka wdowy, bezdzietnej lub panny z majątkiem celem ożenku. Zgłoszenia Oredownik, Poznań, ng 7247

7. SPRZEDAŻ

Dom
partarowy, mały, w śródmieściu, nadający się na skład, sprzedaje Dybizański, Mosina, Rynek 18.

Przedam
1/2 ha lasu, letnisko, 4 km od Żelazkiej Woli. Wiadomość: Zduńska Wola, Rynek 31, Dąbrowski.

Dom
2 morgi ziemi i zabudowanie na sprzedaż. Cena według umowy. Czerniak, Daszewice, poczta Gadki, zd 60 818

Na post
marmelada owocowa 45 groszy 1/2 kilo, syrop jadalny ciemny na chleb 35, syrop z miódowym smakiem 42, powidła sliwkowe 70, w składach fabrycznych śledziński, Poznań, Wroniecka 17, Stary Rynek 12, Wielka 15, Stary Rynek 35 (wiecej w Wiadomości), zd 58 501/2

Bank Ludowy
w Bninie sprzedaje dom z ogrodem, chlebem i szopami na dogodnych warunkach, zd 60 216

21 morgi
pszennej, zabudowania murowane, twardokryte, koł. krowy, maszyny, zapasami 5 500, Bartkowiak, Dopiewo, Poznań, Znaczek, zd 61 162

Sprzedam
dom z ogródkiem, Zgłoszenia Zuchowska, Poznań, Małkiewski 24 a, zd 61 117

Kuźnia
bezkonkurencyjna, narzędziarnia, zabudowania maszynowe, 10 morgi blisko Poznania 3 900, reszta amortyzacja, Bartkowiak, Dopiewo, Poznań, zd 61 163

Dom
murowany, z pięknym ogrodem Zduńska na sprzedaż cena 2000, Informacja Geresdorf, Zduny, Rynek 17b, zd 61 432

Piekarnia
dom 5 morgi ziemi z powodu rodzinnych spraw sprzedam 15 000, - Tomaszewska, Kobylin, Krobka 93, zd 61 431

Skład
towarów krótkich dobrą poloznioną zaraz, Adres Kurjer Poznański zd 61 330/1

Parcele śródmieście
1 000 m²
okazja niezwykle korzystnie poleca Kudliński, Poznań, Wysoka 11 - 26, zd 61 359

Gospodarstwa
od 5 - 150 morg
powiecie szamotulskim, obornickim korzystnie sprzedam, Kudliński, Poznań, Wysoka 11 - 26, zd 61 357

Samechód Ford 1930
2 tonnowy
z koncesją linia obsługi bardzo korzystnie, Kudliński, Poznań, Wysoka 11 - 26, zd 61 356

Lustra, obrazy
szkło okienne, meble poleca firma Piotr Dąbrowski, Rydzyn, Ceny bardzo przystępne, zd 61 434

Dziesięciomorgowe zabudowanie maszynowe (miasteczko)
prywatnie bez długów 4 000 wpłaty 2 500 sprzedam Nowak, Poznań, Kramarska 15, zd 61 271

Ogrodnictwo kompletne nowoczesne urządzenie
przy Poznaniu, objęcie 5 000 Kudliński, Poznań, Wysoka 11 - 26, zd 61 360

Przedmieście Poznania dom trzypokojowy nowobudowane
morga osrodku 4 000, wpłaty 2 500 sprzedam, Nowak, Poznań, Kramarska 15, zd 61 274

18. DZIERŻAWY

Dzierżawy inwentarzem zabudowaniem spiesznym wydzierżawie
Dziesięciomorgowe objęcie 7 000 - Stodzieściomorgowe 5 000 - Stodzieściomorgowe 3 500 - Stodzieściomorgowe 2 000 - Szesnaściomorgowe 2 500 - Pięćdziesiątmorgowe 2 500 - Czterdziestymorgowe 1 500 - Trzydziestymorgowe 1 200 - Dwadziestymorgowe 700 - Nowak, Poznań, Kramarska 1, zd 61 272

Skład
10x7 z mieszkaniami centrum miasta do wydzierżawienia, Władysław Kaniwski, Gostyn, ng 7220 30

Dzierżawy
200 morg objęcie 7 000 - 400 morg objęcie 5 000 - 139 probostwo 3 500 - Jaskiewicz, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 27 - 13, zd 61 313

60 morg bardzo ładne
5 kilometrów od Poznania, Objęcie 1 000 złotych, Stawski, plac Sapieżyński 2 a, Poznań, zd 61 363

Młyn
na Kujawach motorowy, gazowy nowoczesny, przemiał 150 cent, wydzierżawie zaraz, Dom Gosławice, poczta Siniarzewo Nieszawskie, zd 61 176

Wydzierżawie kłosk
letnisko sezon od 14. 4. do 15. 11. 7 lat w jednych rękach, obrót dzienny 70 złotych, Mosina, restauracja „Basta”, zd 59 250

Interes zbożowy
istniejący kilka lat blisko Poznania natychmiast do wydzierżawienia wraz z mieszkaniami dwupokojowym, Oferty Kurjer Poznański zd 61 180

23. ROZMAITE

Odciski
radykalnie usiwa tylko pasta lub płyn „EGO”, Do nabycia w drogeriach, ng 6364

Poszukujemy
tygodniowo 200 kg masła i gatunek z okolic Wroni, lub Ostrowa Wielkopolskiego, (Nabiał Wilejski w Łasztochowie ul. Najświęt Marii Panny nr. 35, ng 7215

Gospodyniel
Jaja kurze, kacze, gęsie będą jak fabryczne, dodawaj prawdziwej Centralny Michałowski. Zadać w aptekach, drogeriach, zd 61 174

Gospodarzul
Świnie drożdża, tucz szybko prawdziwa Centralna Michałowska, nie strasz tylko się wzbogacić, Zadać w aptekach, drogeriach, zd 61 173

26. SZUKA POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy do połowy trzeciej części drobnych.

Ogrodnik
żonat, 10 lat praktyki, egzaminowany przez Izbę Rolniczą, nagrodzony listem pochwalnym poszukuje posady od zaraz lub 1. 4. 35 1 000 zł kaucji, Agencja Oredownik, Śrem, ul. Kościuski 16, ng 7234

Szofer - kowal
lat 29 poszukuje posady, najchętniej na majątku zaraz z dobrą poleceniem, Oferty Oredownik Poznań, zd 61 433

Pomocnik
handlowy kolonialno - delikatesowy ukoczonego szkół handlowe, poszukuje posady ekspedienta wagi, podróżni, miejscowości obojętne, Oferty Kurjer Poznański, zd 61 402/3

Wolontarjusz
fryzjerski przyjmie posadę, - Oferty Kurjer Pozn., zd 61 469

ZDROWIE - TO SKARB
ZIOŁA Dr. BREYERA

które stosuje się w nast. chorobach:

- Nr. 1. - w katarach piersiowych, kaszlach, astmie 3,50
- Nr. 2. - w złej przemianie materji, reumatyzmie, artretyzmie, chorobach skórnych, nieczystości cery 3,50
- Nr. 3. - w chorobach żołądkowo-kiszczkowych, żółtacze 3,--
- Nr. 4. - w chorobach nerwowych i przy ogólnym osłabieniu. Mogą zastąpić nerwowo chorym herbatę chińską 4,--
- Nr. 5. - w biednicy i niedokrwistości 3,50
- Nr. 6. - w chorobach nerkowych i pęcherzowych 4,--
- Nr. 7. - przeczyszczające 1,50

Do nabycia w oryginalnym opakowaniu w aptekach, składach aptecznych i drogeriach lub w wytwórni: „POLHERBA”, Kraków-Podgórze, Skrytka nr. 48XVI, P. 2033/4-7084/66

Panna
z dobrej rodziny, miła powierzchowności, sierota szuka posady do dzieci do zarządu domem samotnej osoby do wyreżnienia pani domu lub inna. Łaskawe oferty skierować pod F. J. Poznań, ul. Ślusarska 2, m. 13, zd 60 996

Kuchmistrzyni
zarządczyni, która zna się na kociach parowych kuchni elektrycznej, wegetyńskiej, pracowała w większych zakładach, ponad 1 800 ludzi poszukuje posady zaraz lub później Oferty Kurjer Poznański, zd 61 168

Urzędnik gospodarczy
lat 23 z 5-letnią praktyką, ukoczone Szkoła Rolnicza poszukuje posady od 1. 4. 35, lub później, Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego, zd 61 466

27. WOLNE MIEJSCA

Aptekarza(ki)
pomocnika wsił. młodszego magistrą z praktyką, władającego językiem niemieckim, przy skromnych warunkach, poszukuje z dniem 1 kwietnia 35. Mieszkanie i utrzymanie przy antee. Referencje z polaniem warunków proszę skierować do Apteki Kłasztornej, Świecie, n. W., zd 1239

Rutynowanego ekspedjenta
dla dział. n. sion warzywnych i kwiatów jak się sezonowo pomożnicą poszukuje, B. Hozakowski, Toruń, Specjalny Skład Nasion, zg 1271

Zegarmistrz
samodzielny na damskie zegarki zaraz potrzebny, narzędzia własne, Oferty Kurjer Poznański, zd 61 305

Pomocnik stolarski
samodzielny na budowę potrzebny zaraz, Byczek, Komorniki powiat, Poznań, zd 61 323

Hurtownika-kolonjalisty
objęzającego samochodem prowincję poszukuje fabryka cukrów i czekolady, na stały odbiór gotówkowy, Oferty Kurjer Poznański, zd 61 404

Zaraz
lub 1. 4. potrzebna gospośnia do kawalera rzadcy gosp. Warunek uczciwość i czystość, Oferty z odpisami świadectw i życiorysem i fotografią możliwie najnowszą przesłać pod D. S., poczta Zbąszyń, zd 61 420

Miejscowych
zastępców, (zastępczyni), inteligentnych, - poszukuje znana przedsiębiorstwo handlowe, działu chem.-technologicznego Oferty z fotografią oraz oddaniem dotychczasowej pracy pod „Płynność” do Biura ogłoszeń „Antera”, Kraków, ng 7207

Ogrodnik
młody, wypracowany potrzebny od zaraz, Oferty Agencja Oredownika, Środa, ng 7248

Gospodarz
z rodziną na 250 morg potrzebny kaucja 1500 zł, Jaskiewicz, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 27, zd 61 312

Potrzebny
chłopak do stałej pracy zaraz z gotówką 250 zł, Oferty Oredownik, Poznań, zd 61 375

Pomocnik
kowiński po wyniesieniu potrzebny zaraz, Kaniwski, Zegrze, pod Poznaniem, zd 61 183

Osoba
starsza, skromna uczciwa, emerytka do zarządzania mieszkaniami za utrzymanie potrzebna, Oferty Kurjer Poznański, zd 61 233

Uczeń
w naukę ślusarstwa może się wziąć zgotówić, Nędzewicz, mistrz ślusarski, Krzywiz, pow. Kościan, zd 60 207

Na
stałą posadę młodszego zdolny zecer kaucja potrzebna, Drukarnia Swarzędzka, Rynek 33, zd 61 185

WALNE ZGROMADZENIE
członków „Spółni” Spółdzielni Spożywców z o. o. w Luboniu odbędzie się w czwartek, dnia 21 marca 1935 r. o godzinie 16,30 na sali fabryki Dr. Romana May'a w Luboniu.

- Porządek obrad:
- 1) Zagajenie.
  - 2) Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia.
  - 3) Odczytanie sprawozdania rewizora Związku Spółdzielni w Poznaniu za rok 1933.
  - 4) Sprawozdanie Rady Nadzorczej za rok obrachunkowy 1934.
  - 5) Sprawozdanie Zarządu za rok obrachunkowy 1934.
  - 6) przedłożenie bilansu i rachunku strat i zysków per 31. 12. 1934.
  - 7) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej.
  - 8) Uchwala o pokryciu straty z roku 1934.
  - 9) Udzielenie pokwitowania Radzie Nadzorczej i Zarządowi za rok 1934.
  - 10) Zatwierdzenie regulaminu dla Rady Nadzorczej.
  - 11) Wybór członków Rady Nadzorczej.
  - 12) Wolne wnioski.
  - 13) Zamknięcie.

Bilans i rachunek strat i zysków per 31 grudnia 1934 oraz sprawozdanie Zarządu za rok 1934 wyłożone są do wglądu dla członków w lokalu „Spółni” w Luboniu od dnia 5 marca br.

Luboniu, dnia 5 marca 1935.
Zarząd: (—) A. Pawlęty (—) H. Szulc.

Humor zagraniczny

Roztargniony krawiec.
(Pashing Show - Londyn). S. F.

programy radiowe

WARSZAWA

Czwartek, dnia 7 marca.
6.30 audycja poranna: 12.05 program dla dzieci: a) poradnia historyczna prof. H. Mosiężkiego; b) opowiadanie p. t. „Wesoła szkoła” (szkolne przyrody) wył. p. Henryk Ładosz; 12.30 poranne szkolny muzyczny z Filharmonii Warszaw.; 13.00 chwilka dla kobiet; 13.05 dziennik pouduciowy; 13.10 dalszy ciąg koncertu; 13.45 z rynku pracy; 13.45 „W Praterze znów kwitną drzewa” - koncert ork. kameralnej z udz. p. Celiny Nadi (śpiew) (tr. z Krakowa); 16.30 poradnia w języku francuskim - lektor Lucien Roquigny; 16.45 utwory skrzypcowe w wyk. Ireny Dubiskiej (płyty); 17.00 „Wśród najniekniejszych koni w Polsce” reportaż z Państwowych Stajni w Janowie podlaskim przeprowadzi dr. Marjan Stepowski; 17.15 koncert z cyklu „Sceny L. van Beethovena” w wykonaniu p. Zofii Rabcewiczowej; 17.50 poradnik sportowy; 18.00 piosni w wyk. Tadeusza Łuczaja; 18.15 szkie literacki wył. Stan. Miłszewski; 18.30 „Skrzynka pocztowa”; 18.45 muzyka lekka (płyty); 19.15 nowiny leśne - wył. prof. Jan Kłoska; 19.25 wiadomości sportowe; 19.35 Ottorino Respighi: Piosne rzymskie (płyty); 20.00 muzyka lekka. Wykonawcy orkiestra P. R. pod dyr. Stanisława Nawrota i Zofia Terne; 21.45 dziennik wieczorny; 22.55 „Jak pracujemy w Polsce”; 23.00 słuchowisko p. t. „Goście na kopalni” Andrzeja Sowy, odznaczony III-cią nagrodą na konkursie słuchowiskowym P. R. (Tr. z Katowice); 23.30 koncert

sespółu, narodzonego na konkursie P. R. wykona orkiestra; 22.15 koncert utworów Karola Kurpińskiego z powodu 150 tej rocznicy urodzin (3. 3. 1855) - wykona ork. symfoniczna P. R. pod dyr. J. Ozimilskiego; Irena Gadejska (sopr.) Maurycy Janowski (tenor), A. Bromke (truba); 23.05 muzyka taneczna; 23.30 rozmowa z angielskimi słuchaczami - poprowadzi Tadeusz Ordon.

KRAJOWE

Czwartek, dnia 7 marca.
Poznań - 6.30 audycja poranna z Warszawy; 7.45 program na dz. blek; 7.50 wskazówki praktyczne; 8.00 Tr. z Warszawy; 11.57 Transmisje z Warszawy; 12.55 przedział giełd.; 14.00 muzyka operowa, płyty; 15.45 Tr. z Warszawy; 16.45 muzyka lekka; 17.00 Tr. z Warszawy; 18.30 „Przeszłość Wielkopolski w archiwach” (wył. dr. J. Staszewski); 18.40 życie kult., art. i społ. Poznania; 18.45 muzyka lekka (płyty); 19.07 program dla dz. nast.; 19.15 feljton p. t. „Zagadnienia miejskich urzędzeń sportowych w Poznaniu” (wył. radca dr. Ł. Sokolowski); 19.25 wiadomości sport. Poznania; 19.30 tr. z Warszawy i Katowice; 22.00 koncert reklamowy; 22.15 tr. z Warszawy.
Katowice - 15.50 Giełda zbożowo-towarowa; 15.55 Życie artystyczne i kulturalne Śląska; 16.45 płyty; 18.30 Karłowiczowa; 18.45 płyty; 19.15 poradnik turystyczny - sportowy; 21.00 słuchowisko p. t. „Goście na kopalni” A. Sowy.
Kraków - 15.45 „Małe sultry” koncert orkiestry kameral-

nej; 16.45 płyty; 18.30 skrzynka pocztowa; 18.45 piosenki z operetek wiedeńskich z płyt; 19.15 „uroczystości ślubne w Mandzurii”; 19.35 piosenki z płyt.
Lwów - 14.00 muzyka lekka z płyt; 16.45 utwory fortepianowe z płyt; 18.30 „Listy i programy”; 18.45 płyty; 19.15 pozaj awangardy - feljton literacki.
Łódź - 14.00 muzyka operetkowa z płyt; 18.30 skrzynka pocztowa; 18.45 muzyka z płyt; 19.15 muzyka z płyt.
Toruń - 15.55 Giełda; 18.30 chwilka społeczna; 18.35 „Rybołóstwo śródoludowe Pomorza i jego znaczenie” wygłosi dr. Wł. Kulmatycki; 18.50 Tango z płyt; 19.15 utwory skrzypcowe z płyt.

ZAGRANICZNE

Czwartek, dnia 7 marca.
Hilversum - 20.55 koncert symfoniczny; 23.59 muzyka taneczna. Radio Paris - 21.45 Koncert symfoniczny; 23.30 muzyka taneczna. Königswusterhausen - 19.35 „Der Günstling” opera R. Wagner - Regenz. Kopenhaga - 20.00 koncert symfoniczny; 22.25 muzyka taneczna. Budapeszt - 20.10 koncert symfoniczny. Beromünster - 20.10 „Il re pastore” opera Mozarta. Wiedeń - 20.00 wieczór alpejski - audycja muzyczna; 22.00 koncert kameralny; 23.30 muzyka taneczna. Praga - 19.10 koncert orkiestry wojskowej; 23.30 uroczystość Ma'ej Ententy z okazji 35-lecia urodzin prezydenta Masaryka; 22.15 muzyka lekka. - Kolonia - 20.10 koncert orkiestry. Rzym - 20.45 koncert symfoniczny.

Co futro - to Edmund Rychter - co palto - to Edmund Rychter - co ubranie - to Edmund Rychter, Poznań, Ostrów Wielkop.

Przedpłata na miesiąc marzec 1935 r. włącznie dodatków tygodniowych „Kłosek” i księgowego dodatku powiatowego, w Poznaniu w ekspedycji 1 zł, w agencjach 2 zł, z odnośnieniem do domu 2 zł 20 na opaskę miesięczną w Polsce 2 zł 50, w innych krajach 3 zł. Przy 7-miu wydaniach tygodniowo kosztuje „Oredownik” miesięcznie 2,35 zł bez odnośnienia do domu. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeskoki w zakładzie, strajkach i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie piśmie, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Redaktor naczelny: Bohdan Jarochoński. - Redaktor odpowiedzialny Andrzej Trella z Poznania. - Za wszystkie wiadomości i artykuły z m. Łodzi odpowiada Leon Trella, Łódź, Piotrkowska 91. - Niezamówionych rekwizów redakcja nie wrzaca. - Wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt uroczystych z datą na dzień następny.

Telefony: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedziele, święta i późnym wieczorem tylko 40-72.

Ogłoszenia na stronie 6-lamowej 15 gr, na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu rotacyjnego 30 gr, na stronie czwartej 50 gr, na stronie drugiej 60 gr. Przed wiadomościami potoczniemi 100 gr od 1-lamowego milimetra. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów w tem 5 nagłówkowych) słowo nagłówkowe (tłuste) 15 gr, każde dalsze słowo 10 gr. Ogłoszenia do bieżącego wydania przyjmujemy do godziny 10.30, a do wydania niedzielnych i świątecznych do godz. 10.15 rano. Za różnicę między zestawem z wysokością ogłoszenia, powstałą wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

Wydawnictwo Drukarnia Polska S. A. w Poznaniu, św. Marcina 76.
P. K. O. Poznań nr. 200 149.

O rękę córki milionera

Dramat na wysokości 800 metrów

Syn prokuratora spowodował katastrofę samolotu swego rywala — Tajemni a kluby „Żółtej Gwiazdy”

Kapitanowi Carrasowi z Nowego Jorku spieszyło się bardzo. Jego ośmiocylindrowy Ford

gnał z szybkością 120 km. na godzinę przez wspaniałe asfaltowaną szosę,

wiodącą do miasta Tuzla, w stanie Oklahoma, gdy nagle rozległ się huk. Kapitan zaklął. Pękła opona na tylnym kole. „To będzie ładne spóźnienie” — pomyślał, rozluźniając śruby koła.

W tej samej chwili zwróciła jego uwagę smuga dymu, która wznosiła się z pobliskich zarosli. Rozglądając się więc bacznie i odkrył pionące szczątki małego sportowego samolotu.

W odległości paru metrów od pionącego kadłuba leżał

młody człowiek, z wielką otwartą raną na głowie.

Kapitan Carras wiedział, spojrzawszy na leżącego, że wszelka pomoc ludzka była spóźniona. Wmontował więc swą oponę rezerwową i pierwszemu posterunkowemu, którego spotkał w Tuzli, zakomunikował o swym odkryciu na szosie.

Nieszczęsnym pilotem był — jak stwierdziła policja — syn bankiera Gorrella. Identyfikacja nie przedstawiała trudności, gdyż w kieszeni miał dokumenty.

Jednak katastrofa nie wydała się podejrzliwej policji dostatecznie wyjaśniona.

Mianowicie dwaj lekarze policyjni, którzy obejrżeli zwłoki młodego człowieka, oświadczyli, że rany, które znaleźli na jego ciele nie mogą pochodzić z samej katastrofy, ale trzeba szukać innych przyczyn. Należy raczej przypuszczać, — powiedzieli — że przed nieszczęściem Gorrell otrzymał cios w głowę, jakimś tępym narzędziem, prawdopodobnie sztabą żelazną.

Defektywi stwierdzili bez trudności, że Gorrell odbywał

swój ostatni lot w towarzystwie innego młodego człowieka, nazwiskiem Kennemar.

Na dźwięk tego nazwiska policja postanowiła postępować z największą ostrożnością. Był on synem naczelnego prokuratora.

Aresztowanie młodego Kennemara wywołało nie tylko w stanie Oklahoma, lecz w całej Ameryce wielką sensację. Jego ojciec prokurator naczelny, uchodził w całych Stanach za jednego z najwybitniejszych prawników, a już w młodości osiągnął wysokie stanowisko i cieszył się ogólną wielką sympatią. Oskarżenie o morderstwo, jakie policja wysunęła przeciw jego synowi,

wydało się w pierwszej chwili mało wiarygodne.

Wyjaśniło się w dalszym ciągu, że młody Kennemar był zaprzyjaźniony z synem bankiera Gorrella. W dniu nieszczęścia przedsięwzięli obaj, jako dyplomowani piloci, małą wycieczkę samolotem. Jak opowiadał Kennemar, w powietrzu w pewnej chwili motor odmówił posłuszeństwa. Na nieszczęście tylko on posiadał ze sobą spadochron.

Udało mu się z pomocą spadochronu szczęśliwie wylądować.

Dopiero w Tuzli, gdzie dotarł po dwugodzinnym marszu, dowiedział się, że zwłoki jego przyjaciela znalezione pod gruzami samolotu.

— Dlaczego natychmiast po wylądowaniu nie zatroszczył się pan o to, co się stało z przyjacielem? — zapytano go na policji.

— Stało się to dlatego, — odpowiedział młody człowiek, ponieważ wiatr ponosił mnie dość daleko ze spadochronem, tak, że straciłem orientację.

— Oto łuska od naboju dynamitowego — stwierdził z triumfem w głosie rzeczoznawca od tych spraw, który

od godziny przeszło grzebał wśród szczątków aparatu

leżącego na polu. Gdy młodemu Kennemarowi pokazano łuskę, nie załamał się, — jak tego oczekiwała policja, ale z największym spokojem podtrzymał swe poprzednie zeznania. Dopiero gdy go skonfrontowano z jego przyjacielem inżynierem lotnictwa Hoffem, któremu pod wpływem szampańki poczynił zwierzenia w dniu katastrofy, przyznał się do wyrafowanego morderstwa.

Kennemar i Gorrell kochali się obaj w córce milionera Wilkoxa.

Pewnego dnia ojciec umiłowanej dał mu do zrozumienia, że wolałby Gorrella, jako zięcia. Tem wypowiedzeniem się podpisał wyrok śmierci na nieszczęsnego Gorrella. W dwa dni później Kennemar umieścił nabój dynamitowy w samolocie przyjaciela, przyczem wcale kunsztownie nastawił na czas aparat, który miał wywołać eksplozję.

Na dwie minuty przed tym terminem, zamienił się miejscem z Gorrellem, gdyż dotychczas on pilotował, ogłuszył pilota silnym uderzeniem żelaznej sztaby,

poczem wyskoczył w następnej sekundzie z wysokości 800 metrów.

Cynicznie, bez śladu żalu, opowiedział Kennemar podczas przesłuchania szczegółów wstrząsającego morderstwa. Cały plan został przez niego wykonywany

w klubie „Żółtej Gwiazdy”.

Stamtąd wystosowano dwa listy, żada-

jące 10.000 dolarów do Wilkoxa, grożąc mu w razie niezaplacenia uprowadzeniem córki. Listy te miały powodzenie, gdyż Wilkox zapłacił. Obecnie policja poszukuje dalszych członków niesamowitego klubu i poczyniła szereg aresztowań.

Minuty śmiertelnego strachu

Straszliwe przygody podróżników w krajach tropikalnych

Kto podejmie podróż w kraje tropikalne, ten ma aż nadto sposobności, zaznajomić się ze strachem. Angielski podróżnik H. W. Bates, który jedenaście lat bawił w okolicach tropikalnych, opowiada, że razu pewnego w nocy, obudzili go dziwne szelesty. Kiedy zapalił światło, zauważył on, że

pokój jego pełen był wielkich nietoperzy, które fruwały koło niego i po nim pelzały. Rzecz sama w sobie nie niebezpieczna, lecz niema chyba człowieka na świecie, który nie zdrętwiałby ze strachu na jego miejscu. O ile więcej przejmują podróżnika strachem inne zwierzęta, z których

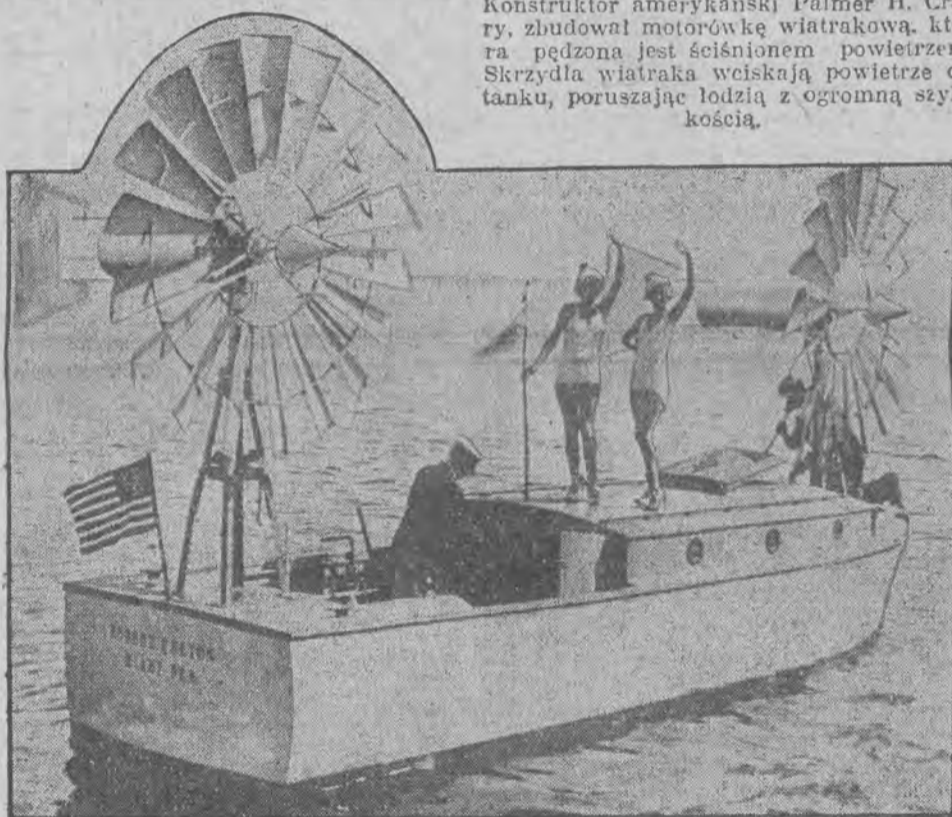
najniebezpieczniejsze są żmije jadowite.

Chociaż nie wszystkie żmije skłonne są zaraz do napadu, to przecież kaszą natychmiast, gdy się je przez nieuwagę potrafi. Ukąszenie niektórych odmian żmij grozi śmiercią, o ile nie nastąpi natychmiast zastrzyk serum. Dotyczy to przedewszystkiem kobry w Indjach i Afryce, grzechotników, pewnego gatunku żmii Afryki południowej, żyjącej tam również czarnej „mamby”, której ukąszenie jest zabójcze w kilku minutach.

Dwie krople jej trucizny wystarczają do zabicia silnego mężczyzny.

F. W. Fitz - Simons, kierownik parku

Konstruktor amerykański Palmer H. Crary, zbudował motorówkę wiatrakową, która pędzona jest ściśniętym powietrzem. Skrzydła wiatraka wiskają powietrze do tanku, poruszając łodzią z ogromną szybkością.

żmij i instytutu serologicznego w Port-Elizabeth w Afryce Południowej, przytacza w książce swej „Żmije” mnóstwo śmiertelnie kończących się wypadków z tą żmiją.

Jeszcze bardziej niesamowitem jest to, co opowiada podróżnik Herman Wiele w swej książce „W Himalajach i pralaszach Indji”. Pewnej nocy

obudziło go chłodne dotknięcie nagiej piersi.

Mogła to być tylko kobra. Pięć dni temu ukąszony został w pobliżu tej fermy przy koszeniu trawy pewien kulis i zmarł po upływie sześciu godzin. Być może, że była to ta sama żmija. Zrobiło mi się — opowiada podróżnik — to ciepło, to zimno na myśl o tem zajściu. Byłem pewny, że tylko nieruszając się absolutnie, uratuję życie. Najdrobniejszy ruch musiał przestraszyć żmiję, która może już od miesięcy tutaj nocowała, i spowodować ją do natychmiastowego ukąszenia. Przypuszczałem, że żmija znajdowała się na łowach i szukała szczerów. Po kilku sekundach jednakże uczulem, że

żmija ułożyła się przy moich stopach.

Nie wiedziałem tylko, czy na koldrze czy też pod nią. Cała nadzieja była w tem, że niebawem nastąpił poranek. Spokojnie leżenie poczyniło mi być jednak nieznośnem. Nie było też najmniejszej nadziei, że wytrwam w tej pozycji do rana. Była bowiem mniej więcej północ. Zimny pot wystąpił na moje czoło, równocześnie odezwało się uczucie strachu, które gwałtem pokonałem.

Minuty stawały się wiecznością.

Rozważałem wszelkie możliwości ocalenia się. Co innego stanąć wobec nieprzyjaciela z bronią w rękę, a co innego leżeć nieruchomo w przeświadczeniu, że każde najdrobniejsze poruszenie pociągnie za sobą śmierć niechybną. Położenie stawało się nieznośnem i beznadziejnem. Licząc się z tem, że słuch żmij słabo jest rozwinięty, zwołałem na służącego, leżącego tylko o 15 kroków ode mnie, który mnie też usłyszał. Przedstawiłem mu sytuację, tak iż udało mu się, ściągnąć nagle z łóżka koldrę razem z żmiją, zanim zdolała mnie ukąsić. Byłem ocalony. VIP

Puszcza pożera miasto

Tysiąc przeszło kilometrów jedzie się transatlantycznym, wielkim parowcem po falach Amazonki w głąb puszczy brazylijskiej do portu Manaos. Miasto to wyrosło nagle dzięki temu, że w puszczy dokola rosną drzewa, dające kauczuk. Tu było najobfitsze źródło, stąd kauczuk wywożono na cały świat, zwłaszcza do zakładów Forda. Rosło dzięki kauczukowi miasto, rosła jego zamożność, aż oto odmieniły się losy, gdy Anglicy zaczęli plantować drzewa kauczukowe w Indjach, Manaos zaczęło upadać, liczba jego mieszkańców spadała, okoliczna puszcza przybliża się do murów miasta, korzenie podważają bruki. W podróży po puszczy brazylijskiej zawiadził o Manaos znany już podróżnik - badacz, Poznańczyk Arkady Fiedler, utrwalił na kliszy sporo interesujących szczegółów z tego zagrożonego puszcza miasta i, jak zwykle, zajmując i barwnie opowiada o tem w ostatnim (10) numerze „Ilustracji Polskiej”.

Podczas dobrobytu

— Słuchaj Henryk, nie wiesz ty, gdzie możnaby zjeść dobry obiad za dwadzieścia pięć centów?

— Wiem. Tu na rogu, w tej małej restauracji.

— A nie mógłbyś mi powiedzieć, gdzie możnaby dostać dwadzieścia pięć centów?

Na szlaku amerykańskiej kolei centralnej Nowy Jork — Toledo, kursuje obecnie nowa wspaniała lokomotywa, ostatni wyraz techniki w tej dziedzinie. Na zdjęciu pierwszy wyjazd parowozu z dworca nowojorskiego „La Salle Street”.

